

ՄԵՐ ԱՆԿԻՆԵՆ

ՀԱՊԿ-ի Ուշացած Քայլը

Հալածակալի Անվտանգության Պայմանագրի Կազմակերպությունը հիմնադրված է 1992 թուականին նախկին՝ Խորհրդային Միության վեց հանրապետություններով՝ Հայաստանի, Ռուսաստանի, Պելառոսի, Ղազախստան, Ղրղսիստան եւ Տաճիկիստանի մասնակցությամբ: Կազմակերպության կանոնադրությամբ, որպես գլխավոր նպատակը դրված է անդամ երկիրներու տարածքային ամբողջականության եւ ինքնավարության ապահովում՝ Հալածակալի պաշտպանության հիման վրայ:

2022-ին, երբ Ատրպեյճան ներխուժեց Հայաստանի ինքնիշխան տարածք, Երեւան օգնության համար դիմեց ՀԱՊԿ-ին, սակայն հիմնականին մէջ Ռուսաստանի կողմէ ղեկավարուող այդ կազմակերպությունը մերժեց ընդառաջել Հայաստանի խնդրանքին՝ պատճառաբանելով թէ Հայաստան-Ատրպեյճան սահմանը տակաւին ճշգրտուած չէ: Երկու ամիս ետք՝ Նոյեմբերին Երեւանի մէջ կայացաւ ՀԱՊԿ գագաթի ժողովը, որուն ընթացքին վարչապետ Փաշինեան պահանջեց, որպէսզի Կազմակերպությունը յստակ դիրքորոշում արտայայտէ Ատրպեյճանի կողմէ Հայաստանի դէմ յարձակումներուն եւ հնչող սպառնալիքներուն կապակցութեամբ: Սակայն, ժողովին ներկայ նախագահները մերժեցին ընդառաջել այդ դիմումին եւս: Այդ օրէն ի վեր Հայաստան-ՀԱՊԿ յարաբերութիւնները սկսան գահավիժիլ՝ մօտենալով ամբողջական խզումի եզրին:

Վերջին ամիսներուն Հայաստան մերժեց մասնակցիլ ՀԱՊԿ-ի տարբեր մակարդակներու հանդիպումներուն՝ հասնելով հոն, որ վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան Պելառոսի նախագահ Ալեքսանտր Լուկաշենքոյին տեղեկացուց, որ պիտի չկարողանայ մասնակցիլ օրերս Մինսքի մէջ տեղի ունեցող ՀԱՊԿ-ի հերթական գագաթի ժողովին: Երեւան նաեւ պահանջեց, որպէսզի օրակարգէն հանուի Հայաստանին օգնութիւն տրամադրելու հարցը: Այդուհանդերձ, Կազմակերպության քարտուղարութիւնը եկաւ յայտարարելու որ, պիտի չարձանակեն քննարկել Հայաստան դիտորդներ ուղարկելու աշխատանքները:

Սեպտեմբերեան պատերազմէն ասդին շատ ջուր անցաւ կամուրջին տակէն: Հայաստան ժամանեց Եւրոպական դիտորդական առաքելութիւնը, բանակը սկսաւ

Արդարադատութեան Միջազգային Դատարանը Բաւարարած է Հայաստանի Թիւով 5-րդ Միջնորդութեան Պահանջները

Արդարադատութեան Միջազգային Դատարանը «Հայաստանն ընդդէմ Ատրպեյճանի գործով» բաւարարած է Հայաստանի թիւով 5-րդ միջնորդութեան պահանջները, կը տեղեկացնէ Միջազգային իրաւական հարցերով ՀՀ ներկայացուցիչը՝ նշելով, որ Հայաստանը այս միջնորդութիւնը ներկայացուցած էր Սեպտեմբեր 19-ին Լեոնային Ղարաբաղի վրայ Ատրպեյճանի յարձակումէն անմիջապէս յետոյ:

Չնայած Հոկտեմբեր 12-ին կայացած դատական լսումներու ժամանակ Ատրպեյճանի կողմէ կատարուած որոշ յանձնառութիւններու՝ Դատարանը, այնուամենայնիւ, գտած է, որ անոնք բաւարար չեն Լեոնային Ղարաբաղի հայերու իրաւունքներուն անդառնալի վնաս հասցնելու վտանգը ամբողջովին վերացնելու համար:

Ըստ այդմ, մինչեւ գործով վերջնական վճիռի կայացումը Դատարանը Ատրպեյճանէն պահանջած է ապահովել Լեոնային Ղարաբաղը լքած եւ վերադառնալ

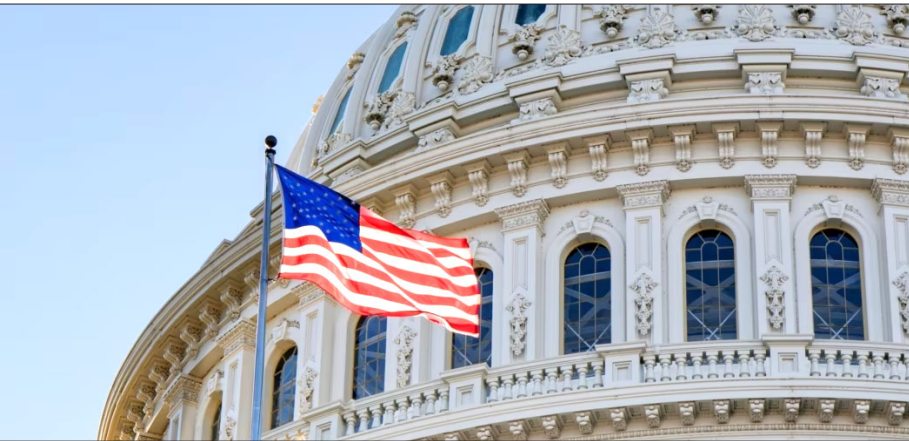
Արդարադատութեան Միջազգային Դատարանը իր նիստերէն մեկուն ընթացքին

ցանկացող անձերու անվտանգ, անարգել եւ արագօրէն վերադարձը, իսկ Լեոնային Ղարաբաղի մէջ մնացած եւ հեռանալ ցանկացող անձեր կարենան այդ ընել անվտանգ, անարգել եւ արագօրէն, Լեոնային Ղարաբաղի մէջ գտնուողները գերծ ըլլան

ուժի կիրառումէն կամ ահաբեկումէն, որ կրնայ անոնց փախուստի պատճառ դառնալ:

Միջազգային իրաւական հարցերով ՀՀ ներկայացուցիչը կը յիշատակէ

ԱՄ Տերակոյտը Միաձայն Հաստատեց Հայաստանի Անվտանգութեան Ապահովման Միտումը Արձանագրութիւնը

ԱՄ Տերակոյտը միաձայն ընդունած է Հայաստանի անվտանգութեան ապահովման միտումը «S.3000» արձանագրութիւնը: Այն երկու տարի ժամկետով կ'առաջարկէ ԱՄ Նախագահին կասեցնել 1992 թուականին ընդունուած յայտնի՝ «Ազատութեան աջակցութեան արձանագրութեան» 907 ենթաբաժինը շրջանցելու իրաւունքի կիրառումը, որ, փաստօրէն, կը կատարուէր Ատրպեյճանին ամերիկեան ռազմական օգնութիւն տրամադրելու համար:

Երկու կուսակցութիւններուն աջակցութիւնը ստացած այդ օրինագիծը ԱՄ Քոնկրէսի Վերին Պալատի հաստատման ներկայացուած էր դեմոկրատական ծերակուտական Կերի Փիթերզի կողմէ՝ այս Սեպտեմբեր 29-ին: Օրինագիծը ուժի մէջ պիտի մտնէ Ներկայացուցիչներու Տան հաւանութիւնը ստանալէ եւ ԱՄ Նախագահին կողմէ ստորագրուելէ յետոյ:

«Ամերիկայի Չայն»-ի հայկական ծառայութիւնը հարցում ուղղած է ԱՄ Պետական Քարտուղարութեան այն մասին թէ, հաշուի առնելով Արեւմտեան օրեւէ հարթակի մէջ հանդիպում ունենալու Ատրպեյճանի դժկամութիւնը, Միացեալ Նահանգները ի՞նչ կը համարէ Հայաստան-Ատրպեյճան բանակցութիւններու յաջորդ քայլը: Հարցումին ի պատասխան, Պետական Քարտուղարութիւնը ընդգծած է երկու երկիրներուն միջեւ ուղիղ բանակցութիւններու կարեւորութիւնը:

«Միացեալ Նահանգները կը շարունակէ ներգրաւել երկու երկիրներուն ղեկավարութիւնը արժանապատիւ եւ տեւական խաղաղութեան հասնելու համար, ուր բոլորին իրաւունքները յարգուած են: Կը կարծենք՝ կարեւոր է, որ Հայաստանն ու Ատրպեյճանը ուղիղ ձեւով քննարկեն եւ լուծեն հարցերը», ըսուած է Պետական Քարտուղարութեան հաղորդագրութեան մէջ:

Ատրպեյճանը Առանց Միջնորդներու Հանդիպում Կ'առաջարկէ

«Ատրպեյճանը պատրաստ է Հայաստանի հետ երկկողմ ուղիղ բանակցութիւններու՝ խաղաղութեան համաձայնագրի շուտափոյթ աւարտին համար», յայտարարած է Ատրպեյճանի Արտաքին Գործերու Նախարարութիւնը:

«Մենք կը կարծենք, որ երկու երկիրները պէտք է միասին որոշեն իրենց յարաբերութիւններու ապագան», կը պնդէ պաշտօնական Պաքոն եւ կ'ընդգծէ. «Բանակցութիւններուն մէջ այս լծացումը չի նպաստեր տարածաշրջանի կայունութեան»:

«Խաղաղ գործընթացի շարունակման պատասխանատուութիւնը, այդ շարքին՝ փոխադարձաբար ընդունելի վայրի ընտրութիւնը կամ պետական սահմանին հանդիպելու որոշումը, կը պատկանի երկու երկիրներուն», կը շեշտէ Ատրպեյճանի դիւանագիտական գերատեսչութիւնը՝ հայկական կողմին յորդորելով «խուսափիլ նոր անհարկի ձգձգումներէ»:

«Խաղաղ գործընթացի շարունակման պատասխանատուութիւնը, այդ շարքին՝ փոխադարձաբար ընդունելի վայրի ընտրութիւնը կամ պետական սահմանին հանդիպելու որոշումը, կը պատկանի երկու երկիրներուն», կը շեշտէ Ատրպեյճանի դիւանագիտական գերատեսչութիւնը՝ հայկական կողմին յորդորելով «խուսափիլ նոր անհարկի ձգձգումներէ»:

ՎԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ՄԱՍԻՍ

Փողոցային Պայքարը Չախողած

Ընդդիմութիւնը Փորձում Է Յիշեցնել Հանրութեանը, Որ Ինքը Կայ, Պարապ Չի Նստել

ՀԵՂԻՆԷ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

Խորհրդարանական ընդդիմութիւնը որոշել է քաղաքական աշունք եզրափակել ռազմահայրենասիրական ակորդով՝ շրջանառութեան մէջ դնելով «Հայաքուէ» կոչուող քաղաքացիական նախաձեռնութեան մասին յայտարարութեան նախագիծ եւ այս թեմայով հրաւիրելով Աժ լսումներ, որոնք տեղի կ'ունենան Նոյեմբերի 24-ին: Խորհրդարանական լսումներն այն ֆորմատն է, որը հնարաւորութիւն է տալիս փողոցային պայքարը ձախողած ընդդիմութեանը «տոնուսի» մէջ մնալ՝ յիշեցնել հանրութեանը, որ ինքը կայ, պարապ չի նստել եւ թեմա է գտել ու «բզբզում է»:

Աժ կայքում գետեղուած՝ «Հայաստան» խմբակցութեան հեղինակած յայտարարութեան նախագիծին կից ներկայացուած է հիմնաւորում, որտեղ դրա հեղինակները փորձել են մէկմէկու կապել միմեանցով չպայմանաւորուած իրողութիւններ՝ ծիծաղելիութեան աստիճանի ուռճացնելով վերոյիշեալ նախաձեռնութեան նախագծի կշիռն ու նշանակութիւնը:

Պատմական էքսկուրս սկսելով 1988-ից՝ Արցախեան շարժումից, հասնելով մինչեւ 1992 թ. ՀՀ Գերագոյն խորհրդի որոշում, որով սահմանուած է, թէ «ՀՀ-ի համար անընդունելի է ներպետական եւ միջազգային ցանկացած փաստաթուղթ, որտեղ Լեւոնային Ղարա-

բաղը նշուած կը լինի Ատրպէյճանանի կազմում», այնուհետ յղում անելով ՀՀ կառավարութեան 2021-2026 թթ. ծրագրի, խորհրդարանական երեք ֆրակցիաների նախընտրական ծրագրերի՝ Արցախին վերաբերող ձեւակերպումներին՝ «Հայաստան» խմբակցութիւնը մասնաւորապէս նշում է.

«Ներկայումս, երբ Արցախի Հանրապետութիւնը հայազրկուել է 2020 թուականի Սեպտեմբերի 27-ին նրա դէմ Ատրպէյճանանի կողմից սկսուած պատերազմի, 9-ամսեայ շրջափակման, 2023 թ. Սեպտեմբերի 19-ին սկսուած լայնածաւալ ռազմական ներխուժման, Արցախի ժողովրդի ցեղասպանութիւնն ու էթնիկ զտումները աւարտին հասցնելու նպատակով իրականացուած բռնագաղթի հետեւանքով, կրկին կարեւորուած են ՀՀ կողմից Արցախի ժողովրդի ինքնորոշման իրաւունքի աջակցութիւնը եւ հետեւողական ջանքերը՝ օկուպացիայի պայմաններում վերականգնելու նրա սուբիեկտայնութիւնը եւ վերադարձնելու նրա իշխանութիւններին բանակցային գործընթաց: Այս համատեքստում կարեւոր նշանակութիւն է ստանում «Հայաքուէ» քաղաքացիական նախաձեռնութեան ներկայացուած օրէնքի նախագիծը: ...Այն յաւելեալ կուռան է հանդիսանում՝ հակազդելու Ատրպէյճանանի կողմից որդեգրուած ցեղասպան վարքագծին, ինչպէս նաեւ դիմադրա-

ւելու ՀՀ տարածքային ամբողջականութեանն ու ինքնիշխանութեանը, Հայոց պետականութեանը ներկայացուած սպառնալիքները՝ դրանց հակադրելով ՀՀ ժողովրդի հաւաքական կամքը եւ ժողովրդավարական գործելաոճը»:

Զգիտէինք, որ «Հայաստան» խմբակցութիւնում ծուարել են քաղաքական ուժանտիկներ, աւելի ճիշտ՝ ինֆանտիլներ, որոնք թրծուած լինելով քաղաքական վայրիվերումներում՝ փաստօրէն, վարդազոյն ակնոցներով են նայում հարեւանների հետ յարաբերութիւնների կարգաւորմանը: Եւ միամտօրէն հաւատում են, որ եթէ մեր խորհրդարանը մի գիլ օրէնքի նախագիծ ընդունի ու ՀՀ իշխանութեանը «տուպիկը» մտցնի՝ գրկելով դիւանագիտական ճկունութիւնն անհեղինակ գործիքակազմից, ապա հարեւան երկրները կ'ազդուեն այդ օրէնքից եւ իրենց խելքը ու գուսպ կը պահեն: Մասնաւորապէս Ատրպէյճանանն էլ, փաստօրէն, տեղեկանալով, որ ՀՀ Աժ-ն նման նախագիծ է ընդունել՝ քրէականացրել է Արցախը այլ պետութեան կազմում ճանաչելու ու Հայոց ցեղասպանութեան ճանաչումից հրաժարուելը, զարգանդելու է ու ձեռքերը վեր պարզած յանձնուելու է՝ դուրս է գալու Ստեփանակերտից, Արցախի պետականութիւնը խորհրդանշող հիմնարկների վրայից հանելու է ատրպէյճանական դրօշներն ու վազելով

գնալու, նստելու է բանակցային սեղանի շուրջ՝ վայրկեան առաջ խօսելու վերականգնուած սուբիեկտայնութեամբ Արցախի հետ: Աւելին, զգուշանալով ՀՀ խորհրդարանի կողմից ընդունուած այս հասցողու նախագիծից՝ չի յարձակուելու ՀՀ ինքնիշխան տարածքի վրայ՝ վախենալով հայ ժողովրդի «հաւաքական կամքից» (որը, փաստօրէն, «Հայաքուէ»-ին միացած 58 հազար հոգին է) եւ «ժողովրդավարական գործելաոճից»:

Սա ինչ է, եթէ ոչ նախընտրութիւն, Արցախի թեմատիկան շահարկելու հերթական պարապ գրադմունք: Խնդիրն այն է, որ անցած 30 տարիների ընթացքում թէ Արցախի վրայ, թէ ՀՀ-ի վրայ յարձակուելիս Ատրպէյճանանին հետ չեն պահել ոչ ՀՀ անկախութեան հռչակագիրը եւ դրանում առկայ արձանագրումները, ոչ ԳԽ վերոյիշեալ որոշումը, ոչ ՄԱԿ-ի՝ ՀՀ քրէական օրէնսգրքով ամրագրուած՝ ՀՀ ինքնիշխան տարածքի նկատմամբ զինուած յարձակման, ակրեսիայի մասին յօդուածները եւ ոչ էլ ՄԱԿ-ի կանոնադրութեան 2-րդ յօդուածի 4-րդ կէտը, որի համաձայն՝ ՄԱԿ-ի բոլոր անդամները միջազգային յարաբերութիւններում ձեռնպահ են ցանկացած պետութեան տարածքային ամբողջականութեան կամ քաղաքական անկախութեան նկատմամբ եւ կամ Միաւորուած ազգերի նպատակներին անհարիր որեւէ այլ ձեւով ուժի գործադրումից կամ սպառնալիքից:

«CIVIC.am»

Ատրպէյճանը Հրաժարուում Է Արեւմտեան Հարթակներից Եւ Կարող Է Սրացում Հրահրել

ՏԻԳՐԱՆ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

Նոյեմբերի 15-ին ԱՄՆ պետքարտուղարի օգնական Ջեյմս Օ'Բրայանը Հայաստան-Ատրպէյճան յարաբերութիւնների կարգաւորման գործընթացի վերաբերեալ մի շարք ուշադրաւ յայտարարութիւններ արեց ԱՄՆ Կոնգրեսի ներկայացուցիչների պալատի արտաքին յարաբերութիւնների յանձնաժողովում «Լեւոնային Ղարաբաղի ապագան» թեմայով անցկացուած լսումների ընթացքում:

Օ'Բրայանը, մասնաւորապէս, նշեց, որ Ուաշինկթոնը դադարեցրել է օգնութեան տրամադրումը Պաքուին, չեղարկել է ատրպէյճանական մի քանի բարձրաստիճան պատուիրակութիւնների այցերը Միացեալ Նահանգներ՝ ընդգծելով, որ ամերիկա-ատրպէյճանական յարաբերութիւնները չեն կարող շարունակուել նախկին ռեժիմով, քանի դեռ Պաքուի ու Երեւանի միջեւ ընթացող բանակցութիւններում առաջընթաց չգրանցուի:

Օ'Բրայանը ուղիղ տեքստով յայտարարեց, որ Հարաւային Կովկասում խաղաղութեան հեռանկարները կախուած են Ատրպէյճանանի որոշումներից՝ չբացառելով պատժամիջոցների կիրառումը Պաքուի նկատմամբ՝ վեջինիս կողմից Հայաստանի դէմ նոր ազդեակ գործողութիւնների իրականացման դէպքում: Կոնգրեսում տեղի ունեցած քննարկման յաջորդ օրը Ատրպէյճանի արտգործնախարարութիւնը, արձագանքելով Օ'Բրայանի ելույթին, հանդէս եկաւ յայտարարութեամբ եւ յայտնեց, որ չեղարկում է մասնակցութիւնը Նոյեմբերի 20-

ին Ուաշինկթոնում նախատեսուած արտգործնախարարների հանդիպմանը: ԱԳՆ յայտարարութեան մէջ նշուած էր նաեւ, որ Պաքուն «նման պայմաններում Ատրպէյճանան ԱՄՆ-ի բարձրաստիճան ներկայացուցիչների այցերի հնարաւորութիւնն անտեղի է համարում»:

Ատրպէյճանանի այս դեմարշը ամբողջովին համապատասխանում է վերջին երկու ամիսների ընթացքում տեղի ունեցող գործընթացների տրամաբանութեանը: Պաքուն Արցախի էթնիկ զտումը աւարտելուց յետոյ արդէն իսկ հրաժարուել է արեւմտեան հարթակներում կազմակերպուած/ծրագրուած երեք հանդիպումներից (Գրանադա, Պրիւսել, Ուաշինկթոն):

Վերջին մէկ տարուայ ընթացքում Արեւմտաքի ակտիւ ներգրաւուածութեամբ ստանալով բոլոր հնարաւոր քաղաքական գիջողումները Հայաստանից եւ լեզիտիմացնելով իր գործողութիւնները Լեւոնային Ղարաբաղում՝ Ատրպէյճանանը այլեւս հետաքրքրուած չէ այդ հարթակներով:

Հասնելով իր գլխաւոր նպատակին՝ Լեւոնային Ղարաբաղի նկատմամբ վերահսկողութեան հաստատումն ու հայթափումը, Ատրպէյճանանը, ինչպէս եւ կանխատեսուած էր, շարունակում է առաւելապաշտական օրակարգով առաջ շարժուել նաեւ Հայաստանի հետ յարաբերութիւնների կարգաւորման գործըն-

թացում առկայ այլ օրակարգերում: Այդ առումով արեւմտեան հարթակներում ձեւաւորուած որոշ սկզբունքներ, ինչպէս նաեւ Պրիւսելից ու Ուաշինկթոնից հնչող քննադատութիւնը Պաքուի նկատմամբ, անհանգստացնում են Ատրպէյճանանի իշխանութիւններին:

Պաքուն որոշում է կայացրել հրաժարուել արեւմտեան միջնորդութիւնից եւ բանակցութիւնները շարունակել կամ երկկողմանի, կամ էլ տարածաշրջանային ձեւաչափերում: Այդ մասին են վկայում ինչպէս վերոնշեալ զարգացումները, այնպէս էլ Ատրպէյճանանի նախագահ Իլհամ Ալիեւի յայտարարութիւնները Թբիլիսիում ու Բիշքեկում, որոնք արուել են շաբաթներ անառջ:

Ատրպէյճանանական այլ բարձրաստիճան պաշտօնեաների մեկնաբանութիւնները եւս պնդում են դրա մասին: Այսպէս, Ատրպէյճանանի նախագահի արտաքին քաղաքական հարցերով օգնական Հիքմեթ Հաջիեւը Նոյեմբերի 17-ին Eurereporter կայքի հետ հարցազրոյցում նշել է, որ խաղաղութիւնն ու տարածաշրջանային կայունութիւնը ոչ թէ Պրիւսելում, Փարիզում կամ Ուաշինկթոնում են, այլ տարածաշրջանում:

Ստեղծուած իրավիճակում բաւականին դժուար է լինելու

Շար.ը էջ 6

Հրատարակելով հայաստանեան մամուլին մէջ լոյս տեսնող տարբեր յօդուածներ «ՄԱՍԻՍ» անպայմանօրէն չի բաժնէր հոն արտայայտուող բոլոր տեսակետները

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹ
ՍՈՑԻԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏ ՅՆՁԱՎԵԱՆ
ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանի
ԽՄԲԱԳԻՐ
ԳՐԻԳՈՐ ԽՈՏԱՆԵԱՆ
ՎԱՐԻՉ ՏՆՕՐԵՆ
ՎԱՂԷ ԱՋԱՊԱՂՅԵԱՆ
MASSIS Weekly
Organ of the Armenian Social Democratic Hunchakian Party of Western USA
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104
Phone: (626) 797-7680
Fax: (626) 797-6863
E-Mail: massis2@earthlink.net
http://www.massisweekly.com
(USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
Published Weekly
Except Two Weeks in August
ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
USA \$50.00, \$100.00 (First Class)
Canada \$125.00 (Air Mail)
Overseas \$250.00 (Air Mail).
All payments must be made in US funds & Drawn on US banks.
Periodicals Postage Paid at Pasadena CA.
Please Send Address Change To MASSIS WEEKLY

ԼՈՒՐԵՐ

2021-ի Համեմատ Աղքատութիւնը Կրճատուած Է՝ 26,5-ԷՆ Դառնալով 24,8 Տոկոս. Փաշինեան

2018-էն ի վեր 170 հազարէն աւելի աշխատատեղ ստեղծած ենք Հայաստանի Հանրապետութեան մէջ: Այդ աշխատատեղերու աճ է աւելի քան 30 տոկոսով:

Ազգային ժողովին մէջ՝ 2024-ի պետական պիւտձէի քննարկման ժամանակ՝ իր եզրափակիչ ելոյթին, այս մասին ըսաւ ՀՀ վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան:

«Ուզում եմ արձանագրել նաեւ, որ 2021-ի համեմատ աղքատութիւնը կրճատուել է՝ 26,5 տոկոսից դառնալով 24,8 տոկոս: Ծայրայեղ աղքատութիւնը 1,5 տոկոսից դարձել է 1,2 տոկոս: Բայց էլի եմ ասում՝ մենք չենք կարծում, որ գոյացող միլիոնները պէտք է բաժանենք ժողովրդին, որ նրանք աղքատութիւնը չաղթահարեն: Ո՛չ, մենք պէտք է աշխատելու հնարաւորութիւն ստեղծենք: Իւրաքանչիւրը պիտի իմանայ, որ աղքատութիւնը չաղթահարելու ճանապարհը միայն ու միայն աշխատանքն է, որովհետեւ մարդուն կարելի է մի օր հաց տալ, երկու օր հաց տալ, երեք օր հաց տալ, մի շաբաթ հաց տալ, մէկ ամիս հաց տալ, մէկ տարի հաց տալ, հինգ տարի կարելի է հաց տալ, բայց մարդուն պատրաստել նրան, որ դու չես աշխատելու, եւ կառավարութիւնը կամ հանրութիւնը քեզ ամբողջ կեանքը կերակրելու է, դա մարդու նկատմամբ ամենամեծ

նուաստացումն ու վիրաւորումն է:

«Աւելի մեծ վիրաւորանք մարդու նկատմամբ չի կարելի ուղղակի պատկերացնել: Եւ սա մեր քաղաքացու նկատմամբ մեր չարգանքի արտայայտութիւնն է: Աղքատութիւնը չաղթահարում են աշխատանքի միջոցով: Այսօր հազարաւոր մարդիկ օտար երկրներէ գալիս են Հայաստանի Հանրապետութիւնում աշխատելու: Ընդ որում՝ ասեմ, խօսքն աշխատունակ մարդկանց մասին է, որովհետեւ ոչ-աշխատունակ մարդկանց նկատմամբ վարուող քաղաքականութիւնը բոլորովին ուրիշ խնդիր է: Ես ընդգծում եմ՝ աշխատունակ, որովհետեւ վերջին շրջանում շատ է քննարկուում նաեւ, ես չեմ ուզում հաշմանդամութիւնը եւ աշխատունակութիւնը խառնենք իրար հետ, որովհետեւ դրանք տարբեր բաներ են:

«Բազմիցս եմ կրկնել, էլի ուզում եմ կրկնել, որ 20-րդ դարի մեծագոյն գիտնականներից մէկն իր կեանքի մեծ մասն անց է կացրել սայլակի վրայ՝ չկարողանալով խօսել, չկարողանալով շարժուել, եւ իր գիտական գործունէութեան մեծ մասը ստեղծել է սայլակի վրայ նստած՝ չկարողանալով խօսել, չկարողանալով շարժուել: Այս առումով կրթութեան ներառականութիւնը չափազանց կարեւոր մի ուղղութիւն է, որը մենք անընդհատ պէտք է զարգացնենք», ըսաւ ան:

Երեւանի Մէջ Սինակոկի Հրկիզման Դէպքով ՔԿ-ի Մէջ Վարոյթ Նախաձեռնուած Է

Երեւանի մէջ գործող Հրեական սինակոկը

Երեւանի մէջ սինակոկի հրկիզման դէպքով Քննչականին մէջ վարոյթ նախաձեռնուած է:

Քննչական կոմիտէի խօսնակ Գոռ Աբրահամեանի խօսքով, քննութիւն կ'իրականացուի. վարոյթը նախաձեռնուած է գոյքը դիտաւորութեամբ ոչնչացնելու կամ վնասելու յատկանիշերով: Քրէական վարոյթի շրջանակներուն մէջ ձեռք բերուող տուեալներէն ելլելով կրնայ նաեւ կատարուած

ծին այլ իրաւական գնահատական եւս տրուիլ:

Նոյեմբեր 16-ին լրատուամիջոցներուն մէջ տեղեկութիւններ տարածուած էին, որ անյայտ անձ մը փորձած է հրկիզել Երեւանի մէջ հրէական սինակոկի դռները: Հայաստանի մարդու իրաւունքներու պաշտպանը անընդունելի եւ դատապարտելի որակած է պաշտամունքի կառոյցի նկատմամբ որեւէ ոտնձգութիւն:

Հրդեհ ԵՊՀ Մասնաշէնքի Նկուղային Յարկին Վրայ. Կայ Մէկ Ձոհի, Երեք Վիրաւոր

Երեւանի Պետական Համալսարանի առաջին մասնաշէնքի նկուղային յարկի սենեակներէն մէկուն մէջ հրդեհ բռնկած է:

ԵՊՀ-էն յայտնած են, որ նախնական վարկածով հրդեհը յառաջացած է հոսանքի տատանումէ, կայ մէկ զոհ եւ երեք վիրաւոր:

Առողջապահութեան Նախա-

րարութիւնը իր հերթին հաղորդած է, որ ԵՊՀ մասնաշէնքերէն մէկուն մէջ տեղի ունեցած դէպքին հետեւանքով երեք տուժած հիւանդանոց փոխադրուած է, անոնց կը ցուցաբերուի անհրաժեշտ բժշկական օգնութիւն:

Նախարարութիւնը եւս նշած է, որ պաթոլոմին հետեւանքով կայ մահուան դէպք:

Արցախի Պետական Հիմնարկներու Պահպանումը Սպառնալիք Է Հայաստանի Անվտանգութեան. Ալեն Սիմոնեան

Արցախի պետական հիմնարկներու պահպանումը սպառնալիք է Հայաստանի Հանրապետութեան անվտանգութեան: Ազգային ժողովին մէջ լրագրողներու հետ զրոյցին այս մասին ըսաւ Ազգային ժողովի նախագահ Ալեն Սիմոնեանը: Ինչպէս յայտնի է, ՀՀ 2024 թուականի պիւտձէի նախագիծով Արցախի պետական հիմնարկներու պահպանման համար ֆինանսաւորում նախատեսուած չէ:

Հարցին, թէ Արցախի հարցը փակուած է, Ալեն Սիմոնեան պատասխանեց. «Մենք ունենք արցախահայութեան մեծ խնդիր: Այնտեղ պետականութիւն ստեղծելու կամ պետական հիմնարկներ պահելու եւ զարգացնելու, ինչ-որ բան անելու նպատակ ես չեմ տեսնում եւ համարում եմ, որ դա ՀՀ անվտանգութեանը ուղիղ սպառնալիք է եւ հարուած: Եւ կոչ եմ

Ազգային ժողովի նախագահ Ալեն Սիմոնեան

անում մնացած բոլոր գործընկերներին նոյն տրամաբանութեամբ շարժուել»:

Սարունց. Հայկ Սարգսեանը Խախտած Է Օրէնքը՝ Հրապարակելով Զօրակոչիկներու Թիւը

Մինչ իշխանական պատգամաւորը կը պնդէ, որ պետական գաղտնիք չէ հրապարակած, երբ չաչտարարած է զօրակոչիկներու թիւը, տարիներով այդ վիճակագրութիւնը նախարարութեան չստացած իրաւապաշտպան Արթուր Սաքունցը կը հակադարձէ՝ Հայկ Սարգսեանը խախտած է օրէնքը:

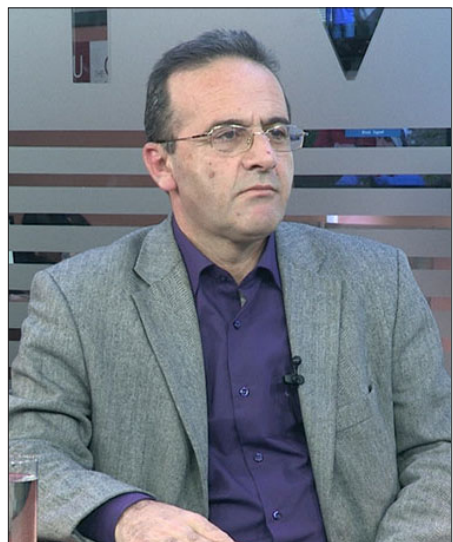
«Խնդիրն այն է, որ օրէնքի առջեւ բոլորի հաւասար պատասխանատուութեան սկզբունքը՝ մէկ, միւսը՝ եթէ մի դէպքում համարուում է կամ մէկ այլ անձանց համար, այդ թուում՝ իրաւապաշտպան կազմակերպութեան համար համարուում է գաղտնիք, իսկ պատգամաւորի համար, թէկուզ կառավարող կուսակցութեան պատգամաւորի համար դա գաղտնիք չի հանդիսանում, ապա դա շատ տարօրինակ է», «Ազատութեան» հետ զրոյցին ըսաւ ան:

Արթուր Սաքունցը կը վկայակոչէ «պետական գաղտնիքի մասին» օրէնքը, ըստ որուն՝ գինուած ուժերու թուաքանակը պետական գաղտնիք կը համարուի, իսկ քրէական օրէնագիրքով այս տեղեկութեան հրապարակումը մինչեւ 6 տարուան բանտարկութիւն կը նախատեսէ:

Իշխող «Քաղաքացիական Պայմանագրի» պատգամաւորը ներկայացուց իր նախագիծը, որով կ'առաջարկէ բանակէն խուսափածները ազատել քրէական պատասխանատուութենէ մինչեւ 15 միլիոն դրամ:

Հայաստանի Խորհրդարանը Կը Քննարկէ 7,4 Միլիառ Տոլարի Ծախսեր Նախատեսող Պիւտձէի Նախագիծը

7,4 միլիառ տոլարի ծախսեր նախատեսող պիւտձէի նախագիծը արդէն խորհրդարանի նիստերու ղահլիճին մէջ կը քննարկուի: Գալիք տարուան մէջ ամենաշատը գումարը Աշխատանքի եւ Ընկերային Հարցերու Նախարարութեան պիտի յատկացուի՝ 1,8 միլիառ տոլար, կը յաջորդէ Պաշտպանութեան Նախարարութիւնը՝ 2024-ին գինուած ուժերուն համար կը նախատեսուի 1,4 միլիառ տոլար ծախսել: Բուն ռազմական կարիքներուն համար 635 միլիոն նախատեսած են, 700 միլիոնէն աւելին ալ

Իրաւապաշտպան Արթուր Սաքունց

մի դիմաց: Հայկ Սարգսեանը բանակի մտահոգիչ իրավիճակը ներկայացնելու համար իր ձեռքին տակ ունեցած թիւերը հրապարակած էր:

«2010 թուականին ունեցել ենք աւելի քան 44 հազար ժամկէտային զինծառայող, եւ 9 տարուայ ընթացքում այդ թիւը պակասել է 44 տոկոսով, այսինքն՝ 44 հազարից դարձել է 24 հազար», յայտնած էր ան:

Բանակի խնդիրներով զբաղող Արթուր Սաքունցը կը յիշեցնէ իր՝ տարիներու ձախողութեան Նախարարութիւնը այս թիւը չհանրաչանցնելու իր իրաւունքը պաշտպանած է դատարանին մէջ:

պիտի ուղղուի տարբեր տեսակի շինութիւններու կառուցման:

Ծախսերու ծաւալով յաջորդը կրթութեան Նախարարութիւնն է: Իշխանութիւնները կը փափաքին յաջորդ տարի շեշտակի՝ 38 տոկոսով աւելցնել կրթութեան պիւտձէն, զայն դարձնելով 850 միլիոն տոլար:

2024-ի գլխաւոր ֆինանսական փաստաթուղթի վերաբերեալ պաշտօնեաները իրենց վերջնական մօտեցումները կը ներկայացնեն, ընդգիծմադիրներն ալ՝ դիտողութիւններն ու քննադատութիւնները:

ԼՈՒՐԵՐ

ԵԱՀԿ-ի Խորհրդարանական Վեհաժողովը Գումարուեցաւ Երեւանի Մէջ Երեւանն Ու Պաքուն Տակաւին Կը Խօսին Տարբեր Դիւանագիտական Լեզուներով. Փաշինեան

Վարչապետ Փաշինեան ելոյթ կ'ունենայ ԵԱՀԿ Խորհրդարանական Վեհաժողովի Երեւանեան նստաշրջանի ընթացքին

Երեւանի մէջ, Կարէն Դեմիրճեանի անուան մարզահամերգային համալիրին մէջ, տեղի ունեցաւ Եւրոպայի Անվտանգութեան եւ Համագործակցութեան կազմակերպութեան Խորհրդարանական Վեհաժողովի (ԵԱՀԿ ԽՎ) աշխատանքի նստաշրջանը:

Թուրքիան, Ատրպէյճանն ու Ռուսաստանը չեն մասնակցած նիստին:

Համաժողովը տեղի կ'ունենար «ԵԱՀԿ-ը ճգնաժամի ժամանակ. վեհաժողովի դերը ներքին եւ արտաքին մարտահրաշխանութիւն արձագանգելու հարցով» խորհրդակցութեան շրջանակներէն նաեւ փոստով ղեկավարուող վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի յայտնեց որ, Երեւանը Պաքուն կ'առաջարկէ փոխադարձաբար գործեր չունենալ Խորհրդային Միութեան վարչական սահմանէն աչտուաչտ կողմ, ինչպէս նաեւ հասցէագրել ներգաւառ/արտագաւառներու հարցերը: Փաշինեան շեշտեց՝ Հայաստանի Հանրապետութեան ինքնիշխան տարածքին մաս հանդիսացող արտագաւառ Արծուաշէնը, օրինակ, աւելի քան 30 տարիէ կը գտնուի ատրպէյճանական ներքոյ:

Փաշինեան նշեց, որ Երեւանն ու Պաքուն տակաւին կը խօսին տարբեր դիւանագիտական լեզուներով եւ շատ յաճախ չենք հասկնար իրարը: Վարչապետը անոր առարկայական պատճառներն ալ նշեց՝ «երկարամեայ հակամարտութիւնը պատմական որոշակի առումով, հազարաւոր զոհերը, որոնց հարազատների աչքերի մէջ շատ դժուար է նայել, տասնեակ գերիները, որոնց ընտանիքի անդամների հարցերին պատասխաններ չկան, տասնամեակներ գերիշխող ատելութեան մթնոլորտը եւ կասկածները, որ կառուցողական յայտարարութիւնների տակ թաքնուած են վատ մտադրութիւններ, ընդ որում ինչ ասում եմ, այս կամ այն պահով վերաբերու է եւ Հայաստանին, եւ Ատրպէյճանին»:

Շեշտելով, որ Ատրպէյճանը, օրինակ, որեւէ անգամ հրապարակային չլուծ է ըրած արդէն

համաձայնեցուած երեք սկզբունքներուն, չէ վերահաստատած իր հաւատարմութիւնը այդ սկզբունքներուն, փաշինեան նշեց՝ այդ կը խորացնէ անվստահութեան մթնոլորտը:

«Չփազանց կասկածելի է թուում նաեւ այն, որ Ատրպէյճանում բարձրագոյն հովանաւորութեամբ եւ ըստ էութեան պաշտօնական մակարդակում ՀՀ-ն սկսել են կոչել «արեւմտեան Ատրպէյճան»: Մա մեզ նոր պատերազմ, Հայաստանի դէմ նոր ռազմական յարձակում կազմակերպելու նախապատրաստութիւն է թուում եւ խաղաղութեան գործընթացի յառաջընթացի հիմնական խոչընդոտներից է», ըսաւ Գործադիրի ղեկավարը:

Անդրադառնալով հայ-թրքական յարաբերութիւններուն՝ փաշինեան նախ ընդգծեց, որ Երեւանը երկխօսութեան մէջ է նաեւ Անգարայի հետ, ապա շեշտեց՝ նախապէս նման աշխոյժ երկխօսութիւն երբեք չեն ունեցած:

Դիւանագիտական յարաբերութիւններու հաստատման առումով տակաւին որեւէ յաջողութիւն չունինք, ըսաւ վարչապետը՝ նկատելով, որ Թուրքիոյ հետ Հայաստանի յարաբերութիւններու կարգաւորումը կարեւորագոյն գործօն է Հարաւային Կովկասի՝ խաղաղ, զարգացող ու անվտանգ միջավայրի ռազմավարական տեսլականին համար:

«Յառաջիկայում յոյս ունենք Հայաստան-Թուրքիա սահմանի՝ երրորդ երկրների քաղաքացիների եւ դիւանագիտական անցագիր կրողներին համար բացելու նորու թիւերը լսել, եւ սա կը լինի մեծ խորհրդանիշ կողմ քայլ: Յոյս ունենք Հարաւային Կովկասը դարձնել աշխարհին լաւ նորութիւններ մատակարարող տարածաշրջան, եւ Հայաստանի Հանրապետութիւնը, ես անձամբ պատրաստ եմ կրել այս նպատակին հասնելու համար մեր բաժին պատասխանատուութիւնը», եզրափակեց Գործադիրի ղեկավարը:

«Եւ այս հայեցակարգը ուսուցանում են դպրոցներում, համալսարաններում, պետական լրատուամիջոցներով: Մա մեզ նոր պատերազմ, Հայաստանի դէմ նոր ռազմական յարձակում կազմակերպելու նախապատրաստութիւն է թուում, եւ խաղաղութեան գործընթացի յառաջընթացի հիմնական խոչընդոտներից է», ըսաւ Գործադիրի ղեկավարը:

Ստորագրուեցաւ Հայաստանի Մէջ ԵՄ Առաքելութեան Վերաբերեալ Համաձայնագիրը

ԵՄ առաքելութեան կարգավիճակի վերաբերեալ համաձայնագրի պաշտօնական ստորագրման արարողութիւնը

Արտաքին Գործերու Նախարարութեան մէջ կայացած է «Հայաստանի Հանրապետութեան եւ Եւրոպական Միութեան միջեւ Հայաստանի մէջ ԵՄ առաքելութեան կարգավիճակի վերաբերեալ» համաձայնագրի պաշտօնական ստորագրման արարողութիւնը:

Արտաքին Գործերու Նախարարութեան լրատուական վարչութեան փոխանցմամբ՝ համաձայնագիրը հայկական կողմէ ստորագրած է ՀՀ արտաքին գործերու նախարարի տեղակալ Պարոյր Յովհաննիսեանը, իսկ ԵՄ-ի կողմէ՝ Հայաստանի մէջ Եւրոպական Միութեան պատուիրակութեան ղեկավար, դեսպան Վասիլիս Մարակոսը: Պարոյր Յովհաննիսեանի փոխանցմամբ՝ համաձայնագիրը պէտք է նպաստէ ԵՄ առաքելութեան գործունէութեան աւելի արդիւնաւէտ իրականացման. «Խօսքը դիտորդների համար դիւրին պայմաններ ստեղծելու մասին է՝ սկսած առողջապահութիւնից մինչեւ տեխնիկական խնդիրներ: Դա նման է այն

լիազօրութիւններին, որոնք ունեն դիւանագէտները իւրաքանչիւր երկրում»:

Այս պահին, ըստ փոխնախարարին, խօսքը դիտորդներու թիւի աւելացման, կարողութիւններու ուժեղացման մասին է, «մասնաթի մասին դեռ վաղ է խօսիլ»: «Երրորդ կողմերից Գանատան է միացել առաքելութեանը, կայ հետաքրքրութիւն այլ երկրներից եւս», ըսած է Յովհաննիսեան:

Ըստ «Ազատութեան» աղբիւրներուն՝ Հայաստանի մէջ ԵՄ դիտորդներուն թիւը աւելցուած է 70-ով:

ԵՄ դեսպան Վասիլիս Մարակոսը, իր հերթին, ընդգծած է. «Մենք կը հաւատաք, որ սա պիտի ամրապնդէ մարդոց անվտանգութիւնը, մենք նաեւ կը նպաստենք տարածաշրջանին մէջ վստահութեան ամրապնդման: ԵՄ-ն յանձնառու է տարածաշրջանին մէջ խաղաղութեան հաստատման, եւ սա մեր գործիքներէն մէկն է, որ ունինք Հայաստանի մէջ»:

Քլար. Գնդակը Հիմա Ատրպէյճանի Դաշտն Է

Պրիւքսէյի մէջ չեն հասկնար՝ ինչո՞ւ Ալիեւի վարչակազմը ժամանակ կը ձգէ հիմա, երբ կողմերը այդքան մօտ են վերջնական համաձայնութեան, «Ազատութեան» ըսած է Հարաւային Կովկասի հարցերով Եւրոմիութեան յատուկ ներկայացուցիչ Թոնյո Քլար: Եւրոպացի բարձրաստիճան դիւանագէտը կ'ընդգծէ՝ Հայաստանի ու Ատրպէյճանի միջեւ յարաբերութիւններու կարգաւորման բանալին այժմ Պաքուի մէջ է, եւ առաջին հերթին Ատրպէյճանն է, որ պէտք է քաղաքական կամք դրսեւորէ:

«Մենք արագ քայլեր կ'ալկնկայենք հայ-ատրպէյճանական յարաբերութիւններու կարգաւորման ուղղութեամբ, եւ այստեղ է, որ որոշ մարդիկ Պրիւքսէյի եւ ԵՄ անդամ երկիրներու մէջ մտահոգուած են, որ այդ այսքան կ'երկարուի: Մենք չենք հասկնար՝ ինչո՞ւ կարգաւորման գործընթացը աւելի արագ չառաջ է՝ երթար», նշեց Քլար:

Անցած ամիսներուն Ատրպէյճանը երկու անգամ մերժեց Եւրոմիութեան միջնորդութեամբ Հայաստանի հետ հանդիպելու առաջարկը. մէկ պարագային Ալիեւը հրաժարեցաւ բանակցելէ Ֆրանսիայի մասնակցութեամբ, միւս պարագային ալ Պրիւքսէյ

Եւրոմիութեան յատուկ ներկայացուցիչ Թոնյո Քլար

երթալու ժամանակ չգտաւ: Ու չի գտներ մինչեւ հիմա՝ չնայած Եւրոմիութեան ջանքերուն ու յորդորներուն: «Գնդակը հիմա Ատրպէյճանի դաշտն է», կ'ըսէ Թոնյո Քլար:

«Եւրոպական մայրաքաղաքներուն մէջ մենք պատճառ չենք տեսներ՝ ինչո՞ւ այս գործընթացը այսքան կը ձգձգուի: Պահը կայ, հնարաւորութիւնը կայ, ժամանակն է անկէ օգտուելու: Մենք քաղաքական կամք կ'ուզենք տեսնել, նախ եւ առաջ՝ Ատրպէյճանէն, քանի որ այն ուժեղ կողմն է», յայտնեց Թոնյո Քլար:

ԱՄՆ-ն Եւ Եւրոպան Զայաստանը Անդրատլանտեան Զամայնքին Մերձեցնելու Ծրագիր Կը Մշակեն

ԱՄՆ Պետական Քարտուղարութեան Անդրադարձիչ Ծէյնձ Եւրոպայը

ԱՄՆ-ն եւ Եւրոպան միասին Հայաստանը Անդրատլանտեան համայնքին մերձեցնելու ծրագիր կը մշակեն: ԱՄՆ Գոնկրէսի Ներկայացուցիչներու պալատին մէջ Լեոնային Ղարաբաղին նուիրուած լսումներուն ժամանակ այս մասին լսած է ԱՄՆ Պետական Քարտուղարութեան Եւրոպայի եւ Եւրասիական տարածաշրջանի հարցերով բիւրոյի քարտուղարի տեղակալ ձեռնարկ Եւրոպայը:

«Եւրոպայի անվտանգութեան խնդիրները մեր համայնքներուն: Ես այդ քննարկած եմ քանի մը օր առաջ վարչապետին (Փաշինեանի) հետ, եւ մենք հիմա կը փորձենք մշակել անոր ձեռքը», լսած է ամերիկացի դիւանագետը:

«Առաջարկը, որ ԵՄ-ն կրնայ ընել առեւտրային նախապատուութիւններու, տնտեսական համագործակցութեան եւ միասնական

շուկայ մուտք գործելու առումով, աներեւակայելի կարեւոր է: Մենք կրնանք օգնել այս հարցով», լսած է Օ'Պրայըն: Ան նշած է, որ դաշնակիցները այժմ «ճանապարհի մէջ տեղն են» եւ կը փորձեն հասկնալ, թէ ինչպիսին կրնայ ըլլալ տնտեսական ապագան:

Պետական քարտուղարին օգնականը նաեւ լսած է, որ Միացեալ Նահանգները եւ Եւրոպան կ'աշխատին Հայաստանի անվտանգութեան ապահովման յաւելեալ միջոցներու վրայ՝ չի շեղելով այս ոլորտին մէջ Ֆրանսայի «նշանակալի» օգնութեան մասին:

Հարցումին, թէ ինչ գործիքներ պատրաստ է կիրառելու Ուշինկի թերթը՝ խաղաղութեան օրակարգը իր աւարտին հասցնելու համար, Օ'Պրայընը պատասխանած է. «Մենք կը դիտարկենք մեր ունեցած բոլոր գործիքները: Ես չեմ պատրաստուիր կանխատեսումներ ընելու հնարաւոր պատժամիջոցներու վերաբերեալ, բայց այդ, ի հարկէ, նոյնպէս մեր զինանոցին մէկ տարրն է», ընդգծած է ան:

Երուսաղէմի Ոստիկանութիւնը Զայերէն Պահանջած Է Ազատել «Կովերու Պարտեզի» Վիճելի Տարածքը

Երուսաղէմի հայերէն տեղի ոստիկանութիւնը պահանջած է ազատել «Կովերու պարտեզ»ի տարածքը՝ մեղադրելով զանոնք գոյքի իւրացման մէջ: X-ի իր էջով տեղեկացուցած է Դանիէլ Սեյդմանը՝ գրելով, որ հայ համայնքը կ'ընդդիմանայ:

«Ոստիկանութիւնը կը կատարէ հայկական թաղամասի վերաբնակիչներուն հրամանները. կը պահանջէ, որ բնակիչները ազատեն տարածքը, իսկ պաշա-

րողները՝ տիրանան», գրած է ան:

Յիշեցնենք, որ Նոյեմբեր 12-էն հայերու մեծ խումբ մը, պատրիարքարանի հետ համագործակցելով, հերթապահութիւն կ'իրականացնէ «Կովերու պարտեզ»ի տարածքին մէջ եւ ի նշան բողոքի՝ ինքնաշարժներով եւ պարիսպներով փակած են պատի մուտքը՝ կանխելու տարածքին մէջ հետագայ անօրինական շինարարութիւնը:

Զնդկաստանը Զայաստանին «Marg 155» Ինքնագնաց Զառնակներ Պիտի Տրամադրէ

Հրետանային համակարգերու արտադրութեամբ զբաղող հնդկական Bharat Forge ընկերութիւնը հաստատած է, որ վերջերս ցուցադրուած «MARG 155» անուանուած ինքնագնաց հաուպիցները նախատեսուած են Հայաստանի համար: Այս մասին կը հաղորդէ idrw.org-ը (Indian Defense Research Wing):

Հաղորդագրութեան համաձայն՝ «MARG 155»-ը արդիական հրետանային համակարգ է, որուն մէջ միաւորուած են հզօրութիւնը, ճշգրտութիւնը եւ շարժունակութիւնը: 155 միլիմետր/39 տրամաչափի թնդանօթով, քարշակող 4 անիւներով համակարգը բացառիկ մանեւրականութիւն կ'ապահովէ որեւէ տեղանքի մէջ: Մինչեւ 30 աստիճան անկիւնները յաղթահարելու, «կրակել եւ փախչելու» կարողութիւնները զայն կը դարձ-

նեն ընդհանրական եւ անհրաժեշտ մարտական ժամանակակից բեմադրութիւններուն մէջ, նշուած է հաղորդագրութեան մէջ:

«Հայաստանի հետ գործարքը հիմնուած է երկու երկիրներու միջեւ ռազմավարական համագործակցութեան վրայ, ինչով Հնդկաստանը պաշտպանական սպառազինութեան առանցքային մատակարար դարձած է Հայաստանի համար: 2020 թուականին Հայաստանը Հնդկաստանէն ձեռք բերած է 4 միաւոր «Swathi» շարժական ռատարներ, եւ 2022 թուականի Սեպտեմբերին «Pinaka» բազմափող հրթիռային կայաններու, հակահրասայլային հրթիռներու եւ տարբեր տեսակի զինամթերքի ձեռքբերման 245 միլիոն տոլարի պայմանագիր ստորագրուած է», կը փոխանցէ հնդկական պարբերականը:

Ազատ Արձակուել Ետք Զրանդ Տիւրք Սպաննած Օկիոն Սամասին Նոր Մեղադրանք

2007 թուականի Յունուար 19-ին Սթամպուլի մէջ թրքական հաշակեզու «Ակոս» թերթի գլխաւոր խմբագիր Հրանդ Տիւրքը սպաննած Օկիոն Սամասին նոր մեղադրանք առաջադրուած է:

Ըստ «APA» ատրպէյճանական լրատուական գործակալութեան, Սամասի կը մեղադրուի «գինուած անաբեկչական կազմակերպութեան համար յանցագործութիւն կատարելու» մէջ եւ կրնայ դատապարտուիլ 7,5-էն մինչեւ 12 տարուան բանտարկութեան:

Օկիոն Սամասի Նոյեմբեր 15-ին պայմանական վաղաժամկէտ ազատ արձակուած էր՝ բանտին մէջ 16 տարի 10 ամիս անցընելէ յետոյ: Ըստ «BBC»-ի թրքական ծառայութեան, Տիւրքի մարդասպանը դիմաւորած են ընտանիքի անդամները:

Թրքական «NTV»-ի տեղեկութիւններով՝ Հրանդ Տիւրքի հարազատները, մասնաւորաբար անոր այրին՝ Ռաքէլը, առայժմ կը մերժեն մեկնաբանել Օկիոն Սամասի ազատ արձակումը:

«Արեւմտեան Ատրպէյճան»ի Մասին 3այտարարութիւններուն Ծանօթ Չեն». Փետրով

Քրեմլինի խօսնակ Տիւրքի Փետրով մերժած է մեկնաբանել Հայաստանի վարչապետին վերջին յայտարարութիւնները, որոնց մէջ Նիկոլ Փաշինեան խօսած էր Պաքուի կողմէ «արեւմտեան Ատրպէյճան» եզրոյթի օգտագործման մասին:

«Ես Ատրպէյճանէն պետական մակարդակով հնչող նման յայտարարութիւններու ծանօթ չեմ», յայտնած է Քրեմլինի պաշտօնական ներկայացուցիչը:

Փետրովի խօսքով՝ հակառակը, Մոսկուայի մէջ Ատրպէյճանէն միանգամայն այլ յայտարարութիւններ լսած են:

«Մենք Ատրպէյճանի ղեկավարութեան այն յայտարարութիւնները լսած ենք, որոնց մէջ կը խօսուի փուլի մը աւարտին եւ խաղաղ համաձայնագրի պատրաստակամութեան փուլին անցնելու անհրաժեշտութեան մասին»,

Քրեմլինի խօսնակ Տիւրքի Փետրով

պնդած է Տիւրքի Փետրով՝ յաւելելով, որ «այդ իսկ պատճառով պարոն Փաշինեանի յայտարարութեան այդ մէկ հատուածին պահով ոչինչ կրնամ ըսել»:

Հայաստանի ճատրակի Տղամարդոց խումբը՝ ԵԱ-ի Պրոնգի Մետալակիր

Հայաստանի ճատրակի տղամարդոց ընտրանին դարձած է Եւրոպայի խմբային ախոյեանութեան պրոնգի մետալակիր: Չեռնոգորիայի Պուտովա քաղաքին մէջ ընթացող ախոյեանութեան վերջին փուլին Հայաստանի տղամարդոց խումբը մրցեցաւ Անգլիոյ հետ եւ առաւելութեան հասաւ 2,5-1,5 արդիւնքով:

Ընտրանիի կազմին մէջ յաղթանակ տուեց Շանթ Սարգսեանը՝

պարտութեան մատնելով Մայքըլ Ատամզը: Հայկ Մարտիրոսեանը, Գաբրիէլ Սարգսեանը եւ Սամուէլ Տէր Սահակեանը հաւասարութեամբ աւարտեցին:

Հայաստանի տղամարդոց խումբը մրցաշարային աղիւսակին մէջ զբաղեցուց 3-րդ հորիզոնականը: Առաջին եւ երկրորդ տեղերուն Սերպիոյ եւ Գերմանիոյ խումբերն են:

ՀԱՊԿ-ի Ուշացած Քայլը

Շարունակուած էջ 1-էն

գինուիլ այլ երկիրներու արտադրութեան գինատեսակներով ու հրաժարիլ ռուսական ռազմական սկզբունքներէն, Արցախը հայաթափուեցաւ Ռուս խաղաղապահներու անգործութեան ու լուռ մեղսակցութեան պատճառաւ: Ներկայիս Եւրոպան ու Միացեալ Նահանգները Հայաստանի հողային ամբողջականութիւնը եւ սահմաններու անձեռնմխելիութիւնը դարձուցած կարմիր գիծ՝ զգուշացնելով Պաքուին իր չմտածուած քայլերու հետեւանքներուն մասին:

ման վրայ Նախիջեւանը Ատրպէյճանին կապող ճանապարհը կամ այսպէս կոչուած «Ձանգեզուրի միջանցքը», պէտք է հսկեն Ռուսաստանի սահմանապահ ուժերը: Տարօրինակ է այս մտտեցումը երբ նկատի ունենանք որ, այդ եռակողմ յայտարարութեան բոլոր կէտերը խախտուած են Ատրպէյճանի եւ Ռուսաստանի կողմէ եւ այժմ կեդրոնացած են մէկ կէտի վրայ, որուն ժամանակին համաձայնած է Հայկական կողմ: Ներկայիս այդ եռակողմ համաձայնութիւնը դադարած է գոյութիւն ունենալ եւ դարձած է մեռած փաստաթուղթ: Լազիւնի միջանցքը ապահովել չկարողացողը այժմ կ'ակնկալէ որ, «միջանցքը» յանձնուի իրեն:

Այսօր, Հայաստան-Ռուսաստան յարաբերութիւնները կը գտնուին ճգնաժամի առջեւ: Որքան որ ալ Մոսկուան մեղադրէ Արեւմուտքին, որ ան կը փորձէ սեպ խրել երկու երկիրներու բարեկամութեան մէջ, ներկայ իրավիճակի գլխաւոր պատասխանատուն Քրեմլինի ղեկավարութիւնն է, որ 44-օրեայ պատերազմէն ասդին դատապարտումի ոչ մէկ խօսք ըսած է եւ ոչ ալ զօրակցութիւն յայտնած է իր դաշնակիցին՝ ի տես Պաքուի յարձակումներուն եւ ռազմատենչ յայտարարութիւններուն:

Ժամանակին Մոյն Պելառուսի նախագահը յայտարարեց ըսելով՝ «Նիկոլը երթալիք տեղ չունի» ակնարկելով Ռուսաստան-Պելառուս միութեան պետութեան Հայաստանի միանալու մասին: Ժամանակը եկաւ ցոյց տալու որ, Հայաստան գտած է իր երթալիք տեղը եւ դիմացիները մտածելու շատ բան ունին: Հայաստան կ'երթայ իր որդեգրած ժողովրդավարական արժեհամակարգին ուղիւթեամբ, հեռանալով միապետական վարչակարգերէն: Հետեւաբար, ՀԱՊԿ-ի եւ Ռուսաստանի քայլերը ոչ միայն ուշացած են, այլեւ դարձած են իմաստազուրկ:

Գ. ԽՈՏԱՆԵԱՆ «ՄԱՍԻՍ»

Արդարադատութեան Միջազգային Դատարանը

Շարունակուած էջ 1-էն

շեցնէ, որ Ատրպէյճանը միակողմանի յանձնառութիւններ ստանձնած էր կարմիր խաչի Միջազգային կոմիտէի հասանելութիւնը ապահովելու եւ ՄԱԿ-ի կողմէ ստուգումներ կատարելու, մշակութային յուշարձանները պահպանելու եւ չվնասելու կամ չոչնչացնելու վերաբերեալ, դատարանը վերահաստատած է, որ անոնք իրաւաբանական պարտադիր ուժ ունին:

դին վերաբերող հրապարակուած վճիռը: Այս մասին յայտարարած է Ատրպէյճանի Արտաքին Գործերու Նախարարութիւնը՝ նշելով, որ դատարանը իր այդ վճիռով հաստատած է «Ղարաբաղի հանդէպ Ատրպէյճանի ինքնիշխան իրաւունքները, ինչպէս նաեւ Ատրպէյճանի տարածքային ամբողջականութիւնն ու ինքնիշխանութիւնը»:

Դատարանը միաժամանակ պարտաւորեցուցած է Ատրպէյճանին «հաշուետուութիւն ներկայացնել կիրառուած ժամանակաւոր միջոցներու եւ Դատարանին մէջ Ատրպէյճանի ներկայացուցիչին կողմէ ստանձնած պարտաւորութիւններու կատարման ուղղուած քայլերու վերաբերեալ ուժ չաթուան ընթացքին»:

Պաքուի մէջ նաեւ գոհունակութեամբ ընկալած են այն հանգամանքը, որ «դատարանը մերժած է Ղարաբաղի տարածաշրջանին ատրպէյճանցի զինուորներու եւ իրաւապահներու դուրսբերման անհիմն եւ անհեթեթ պահանջը»:

Հոկտեմբեր 12-ին Հայաստանի կառավարութիւնը դիմած էր միջազգային դատարանին՝ խնդրելով միջանկեալ միջոց կիրառել Ատրպէյճանի դէմ, որ վերջինս հրաժարի «որեւէ գործողութենէ, որ ուղղակիօրէն կամ անուղղակիօրէն ուղղուած է մնացած հայերը Լեռնային Ղարաբաղէն տեղահանելուն»:

«Դատարանի որոշումը կ'ընդունի նաեւ այն քաղաքականութիւնը, որ որդեգրած է Ատրպէյճանը Ղարաբաղի հայ բնակիչներուն հանդէպ: Պաքուն պատրաստ է ապահովելու տարածաշրջանի բոլոր քաղաքացիներուն պաշտպանութիւնը՝ անկախ անոնց ազգային պատկանելիութենէն», նշուած է Ատրպէյճանի ԱԳՆ յայտարարութեան մէջ:

Ատրպէյճանը կ'ողջունէ Արդարադատութեան Միջազգային Դատարանի՝ Լեռնային Ղարաբա-

Ատրպէյճանի դիւանագիտական գերատեսչութիւնը նաեւ կը պնդէ, որ «Ատրպէյճանը երբեք չէ արտաքսած Ղարաբաղի հայերը: Այդ անոնք էին, որ չնայած Պաքուի՝ տարածաշրջանը չլքելու կոչերուն, որոշեցին տեղափոխուիլ Հայաստան»:

Ատրպէյճանը Հրաժարում է

Շարունակուած էջ 2-էն

Ատրպէյճանն ինչ որ էր երբէլ արեւմտեան բանակցային ձեւաչափեր: Ամերիկեան կողմի մօտ կար այն համոզմունքը, որ Պաքուն Մոսկուայի հետ բաւականին բարդ ու բացմաշերտ յարաբերութիւններ ունի եւ այդ հանգամանքը ստիպելու է Ատրպէյճանն ի իշխանութիւններին ի վերջոյ վերադառնալ արեւմտեան հարթակներ: Սակայն վերջին օրերի զարգացումները ցոյց տուեցին, որ առնուազն այս փուլում Ալիեւը հակուած չէ յետքայլ կատարել եւ պատրաստ է նոյնիսկ Ուաշինկթոնի հետ հրապարակային լեզուակռուի մէջ մտնել:

հաւանականութիւն, որ Ատրպէյճանն արագապաշտ կարող է սահմանափակ ծաւալների սահմանային սրացում նախաձեռնել՝ նպատակ հետապնդելով Հայաստանին ստիպել իր համար նախընտրելի բանակցային ձեւաչափերը ընդունել: Արցախի էթնիկ գտումից յետոյ Ատրպէյճանն ի համար լուրջ հետեւանքների բացակայութիւնը, Հայաստան-Ռուսաստան յարաբերութիւններում խորացող ճգնաժամը, ինչպէս նաեւ նոր միջազգային ճգնաժամերի պատճառով Արեւմուտքում ի յայտ եկած ռեսուրսների սղութիւնը, կարող են այս սցենարը աւելի գայթակղիչ դարձնել Պաքուի համար:

«ՍԻՎԻԼՆԵԹ»

ՎԱՐՁՈՒ ՄՐԱՇ
ՓԱՍՏԻՆԱՅԻ ՄԷՋ
(200 ՀՈԳԻ ՀԱՄԱՐ)

1060 N. ALLEN AVE. PASADENA CA 91104
ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝
ՇԵՆԱԶԱՅՆԵԼ (626) 797-7680

ARMENIAN COUNCIL OF AMERICA

COMEDY NIGHT & TOY DRIVE

SATURDAY DECEMBER 2ND 2023
DOORS OPEN AT 7PM

HOSTED BY **STEPAN HOVAGIMYAN**

Armen Demq Show

ANTIC

Vache Tovmasyan

Armen Babasoloukian

Sophie Samuelian

Toys or equivalent donation required upon admission.
 All toys to be distributed to children in Armenia.
 1060 N. ALLEN AVE PASADENA CA 91104

Massis Weekly

Volume 43, No. 44

Saturday, November 25, 2023

Pashinyan: Armenia, Azerbaijan Speak 'Different Diplomatic Languages'

YEREVAN — Armenian Prime Minister Nikol Pashinyan said Saturday that his country and Azerbaijan are speaking “different diplomatic languages” even though they were able to agree on the basic principles for a peace treaty.

Addressing the fall session of the Parliamentary Assembly of the Organization for Security and Cooperation in Europe (OSCE) that opened in Yerevan on November 18, Pashinyan lamented that Azerbaijan has yet to publicly commit to three principles for achieving peace that he said have already been agreed upon.

Pashinyan also said the lack of

commitment deepens the atmosphere of mistrust and that rhetoric from Azerbaijani officials leaves open the prospect for renewed “military aggression” against Armenia.

“Yerevan and Baku still speak different diplomatic languages,” he said, adding that “we often do not understand each other.”

“We have good and bad news about the Armenia-Azerbaijan peace process,” Pashinyan was quoted as saying.

“It is good that the basic principles of peace with Azerbaijan have

Continued on page 4

Armenia, EU Sign Agreement Regulating the Status of the Bloc's Observer Mission

YEREVAN — The European Union and Armenia have signed an agreement on the status of the 27-nation bloc's mission in the South Caucasus country.

The official signing ceremony took place at the Ministry of Foreign Affairs of Armenia on Monday.

The agreement was signed by Deputy Foreign Minister Paruyr Hovannisyan and Head of the EU Delegation in Armenia, Ambassador Vassilis Maragos, the Armenian Foreign Ministry said.

Hovannisyan said in early November that progress had been made in terms of fixing the status of the European Union mission (EUMA) in Armenia, and that an agreement on the immunity and privileges of EUMA observers would be signed soon.

“The strengthening and expansion of the EU mission is on Yerevan's agenda,” the official said then.

In January the European Union approved the establishment of a civilian mission in Armenia. It said that monitors sent by different EU member

states would strive to “contribute to stability in the border areas of Armenia, build confidence and human security in conflict-affected areas, and ensure an environment conducive to the normalization efforts between Armenia and Azerbaijan.”

About 100 monitors arrived in Armenia in late February. The mission has a mandate for two years and its operational headquarters is in Armenia.

Canada recently decided to join the mission. Last week EU foreign ministers gave the green light to a proposal to beef up the border-monitoring mission in Armenia. When the measure is submitted to the European Commission it will need to come up with a proposal on how the EUMA can be expanded. The decision of the European Commission, in turn, must be ratified by the 27 EU member states.

The EUMA, which operates from six Forward Operating Bases in Armenia's four provinces bordering on Azerbaijan, said recently that since its deployment it has carried out more than a thousand patrols along the border.

US Senate Adopts S.3000 the Armenian Protection Act of 2023 Suspends All Military Aid to Azerbaijan

WASHINGTON, DC -- On November 15, 2023, the US Senate with an Amendment adopted S.3000, passed the Armenian Protection Act of 2023, by voice vote. Introduced in the U.S. Senate by Mr. Peters, Mr. Rubio, Mrs. Shaheen, Mr. Cassidy, Mr. Van Hollen, Mr. Ricketts, and Mr. Kennedy. This bill would suspend all military aid to Azerbaijan by repealing the Freedom Support Act section 907 waiver authority for the Administration with respect to assistance to Azerbaijan for a for fiscal years 2024 or 2025.

Specifically, the President may not exercise the waiver authority provided pursuant to title II of the Foreign

Operations, Export Financing, and Related Programs Appropriations Act, 2002 (Public Law 107-115) (22 U.S.C. 5812 note), , under the heading “ASSISTANCE FOR THE INDEPENDENT STATES OF THE FORMER SOVIET UNION” under subsection (g), with respect to amounts appropriated or otherwise made available for fiscal years 2024 or 2025.

ACA Chairman Sevak Khatchadorian expressed the Armenian American community's profound gratitude to Senators Mr. Peters, Mr. Rubio, Mrs. Shaheen, Mr. Cassidy,

Continued on page 4

EU Reaffirms Its Support for Armenia's Sovereignty, Territorial Integrity and Welcomes Its Readiness for Closer Cooperation

BRUSSELS -- The second high-level Armenia-EU Political and Security Dialogue took place on Wednesday in Brussels, the Armenian Foreign Ministry reported.

It said building upon the inaugural meeting of the dialogue held in Yerevan this January, the meeting confirmed mutual interest of Armenia and the EU to further enhance political dialogue and cooperation in the areas of foreign, security and defense policy.

The EU reiterated its unequivocal support to the sovereignty, territorial integrity (29.800 km²) and inviolability of borders of Armenia and welcomed Armenia's readiness for closer cooperation with the European Union.

During the meeting, the parties touched upon the present challenges to the European security architecture. In this regard, the unacceptability of the

use, or the threat of use of force, was strongly highlighted.

The parties stressed the absolute necessity of establishing durable peace and stability in the South Caucasus. In this regard the EU expressed support to the normalization of relations between Armenia and Azerbaijan based on the principles of mutual recognition of territorial integrity and inviolability of borders based on the 1991 Almaty Declaration, border delimitation based on relevant USSR General Staff maps that have been provided to the sides, and the unblocking of regional communications based on respect for the sovereignty and jurisdiction of either country, on the basis of reciprocity and equality.

Armenia confirmed its willingness to attend leaders' meeting in Brus-

Continued on page 2

ICJ Order Says Azerbaijan Must Ensure Safety Of Armenians Who Want To Return To Nagorno-Karabakh

THE HAGUE -- The International Court of Justice (ICJ) has published a preliminary order calling on Azerbaijan to ensure the safety of Armenians who want to return to Nagorno-Karabakh following their forced exodus by Azerbaijan.

The ICJ decision on November 17 concluded that pending a final decision in the case, Azerbaijan must ensure that people who left Nagorno-Karabakh after September 19 and wish to return “are able to do so in a safe, unimpeded, and expeditious manner.”

The same applies to people who wish to depart Nagorno-Karabakh, while those who wish to stay must remain “free from the use of force or intimidation that may cause them to flee,” the court said in its decision, approved 13-2 by the judges.

The judges also called on Azerbaijan to “protect and preserve registration, identity, and private property documents and records” of people in the region and told the country to submit a report to the UN’s top court within eight weeks on the steps taken to apply the provisional measures.

The decision is a preliminary step in a case brought by Armenia accusing

Azerbaijan of breaching an international convention against racial discrimination linked to Nagorno-Karabakh.

The decision released on November 17 comes after Armenia asked The Hague-based ICJ to order provisional measures guaranteeing safety and protecting property and identity documents.

The ICJ decision also said that Azerbaijan’s operation in Nagorno-Karabakh took place in the context of “the long-standing exposure of the population of Nagorno-Karabakh to a situation of vulnerability and social precariousness.”

It said the residents of Nagorno-Karabakh “have been severely impacted by the long-lasting disruption of the connection between Nagorno-Karabakh and Armenia via the Lachin Corridor.”

While the ICJ’s decisions are legally binding, the court lacks the authority to enforce them. Azerbaijan’s Dictator Ilham Aliyev conducted a military parade in Stepanakert, Artsakh’s capital city, asserting complete control of the entirely deserted region, where most ethnic Armenians having already fled.

EU Reaffirms Its Support for Armenia

Continued from page 1

sels facilitated by President of the European Council Charles Michel. The EU welcomed Armenia’s “Crossroads of Peace” project concept, as an expression of commitment of the Government of Armenia to the establishment of peace and cooperation in the region and beyond.

Armenia highly appreciated the fast deployment of the EU civilian CSDP mission (EU Mission in Armenia – EUMA) along the internationally recognized border between Armenia and Azerbaijan, and the support rendered by the EU Member States to it. The Armenian side also welcomed the EU’s readiness to involve third countries in the Mission. The parties discussed the possibility of extension of the Mission, as well as non-lethal support to Armenia through the European Peace Facility. The support to Armenia’s participation in regional projects such as the Black Sea Underwater Electricity and Internet Cables was reaffirmed.

The parties also touched upon the issues of mass displacement of Armenians from Nagorno-Karabakh, reaffirming previously stated positions that the rights and security of the Karabakh Armenians including right to return should be ensured.

With regard to the Armenia-Turkey full normalization process, both parties expressed hope that agreements reached so far, in particular the opening of land border for the third country citizens and diplomatic passports holders, will be implemented in the earliest possible timeframe.

The participants of the Dialogue also discussed the state of relations with countries in the region, wider geopolitical developments, as well as issues relating to hybrid threats and other security challenges.

The high-level Political and Security Dialogue was co-chaired by the Deputy Foreign Minister of the Republic of Armenia Vahan Kostanyan and Deputy Secretary General/Political Director of the European External Action Service Enrique Mora.

Armenia to Acquire Indian-Developed MArG 155 Wheeled Self-Propelled Howitzers

NEW DELHI — Indian Defense Company Bharat Forge Kalyani Group has confirmed a major export deal with Armenia. The agreement includes the sale of the advanced MArG 155 wheeled self-propelled howitzers and ATAGS 155mm towed guns, marking a new chapter in India-Armenia defense relations.

According to a report in Indian Defence Research Wing (idrw.org), MArG 155 is a modern artillery system that combines power, accuracy and mobility. With a 155-millimeter/39-caliber cannon, the 4-wheel traction system provides exceptional maneuverability in any terrain. The abil-

ity to handle angles of up to 30 degrees and “shoot and run” makes it a versatile and formidable weapon in modern combat scenarios, the release said.

“The deal with Armenia is based on strategic cooperation between the two countries, which made India a key supplier of defense weapons for Armenia. In 2020, Armenia purchased 4 units of Swathi mobile radars from India, and in September 2022, a \$245 million contract was signed for the purchase of Pinaka multiple rocket launchers, anti-tank missiles and various types of ammunition,” the Indian newspaper reports.

Armenia, UK Launch Strategic Dialogue

LONDON — Armenia and the United Kingdom launched a “strategic dialogue” between their two countries as Armenian Foreign Minister Ararat Mirzoyan had an official visit to London last Monday.

The Armenia-UK strategic dialogue was launched with a meeting between Mirzoyan and British Minister for Europe Leo Docherty held the same day.

“The sides emphasized that the activation of the high-level political dialogue between the Republic of Armenia and the UK recently, the start of the strategic dialogue testify to the willingness of the parties to qualitatively raise the Armenia-UK partnership to a new level and to the efforts invested in that direction,” the Armenian ministry’s report said.

Discussions during the meeting were held around the entire agenda of bilateral relations between the two nations.

“The parties thoroughly dis-

cussed security and stability issues in the South Caucasus, the process of normalization of relations between Armenia and Azerbaijan. Foreign Minister Mirzoyan underscored the significance of moving forward in the peace process based on the principles outlined in the statement adopted after the quadrilateral meeting in Granada in October,” Armenia Foreign Ministry said.

Mirzoyan emphasizing the importance of public commitments from Azerbaijan as well as active engagement by international partners in this issue.

Mirzoyan also presented the “Crossroads of Peace” project developed by Armenia, highlighting the expected advantages resulting from its implementation.

The forced displacement of more than 100,000 ethnic Armenians from Nagorno-Karabakh due to ethnic cleansing by Azerbaijan was also raised at the meeting.

Hrant Dink's Assassin Samast Released For 'Good Behavior'

ISTANBUL — Ogün Samast, the assassin of Armenian journalist Hrant Dink, on Nov. 15 was released from the Bolu F Type Prison on parole for “good behavior.” Duvar website reports.

Samast, who has been in prison for 16 years and 10 months, was being observed by the prison administration for one year, Demirören News Agency reported.

Accordingly, Samast “met” the parole conditions for “showing good behavior during the observations made for his personal development,” and was released.

Bahri Belen, one of the lawyers of the Dink family, told Gazete Duvar that “There was a possibility of him being released earlier. But it was postponed because he committed other crimes in prison. He was released with the help of the execution laws that were introduced later, in other words, with a ‘secret amnesty’.”

Samast was previously expected to be released from prison in 2020 to serve his last 1.5 years under parole. But his imprisonment was extended after receiving another jail sentence of five years, one month and 13 days on charges of attacking guardians.

Editor of bilingual Turkish-Armenian weekly Agos and Turkey's best known Armenian voice abroad, Hrant Dink was shot in broad daylight as he left his Istanbul office in January 2007.

His killer Samast was 17 when the killing took place. He was sentenced by a juvenile court to an aggravated life in prison but it was reduced by one-third due to his age. At last, he was sentenced to 22 years and 10 months in prison in total. According to the law on execution of sentences, Samast needed to serve 15 years and 2 months of this sentence, the last 1.5 years of which would be spent under parole.

Samast's release stirred a huge

reaction among politicians, human rights activists and citizens.

Main opposition Republican People's Party (CHP) leader Özgür Özel said Samast was released from prison “where he was supposed to stay for life.”

“We have no words to say. If Ogün Samast is released for good behavior, anyone who talks about justice after this is truly unscrupulous,” he added.

Human Rights Association's (IHD) co-chair Eren Keskin said “This is such a dystopian country! Gültan Kisanak, Selahattin Demirtas, Osman Kavala, Can Atalay are in jail only for their thoughts, but the murderer is free! The consequences of discriminatory execution law.”

“‘Good behavior,’ which they did not even apply to sick prisoners, was applied to the murderer!,” Keskin said in another post.

“Ogün Samast, the murderer of Hrant Dink, was released on the grounds of ‘good behavior,’ which is not applied to sick and political prisoners. This situation once again revealed that the legal system covers all ‘deep crimes.’ A crime against humanity was cleared by the state's judiciary! The mind of 1915 continues with all its consequences!,” IHD said in a social media post.

Armenian Patriarchate of Jerusalem "Facing Greatest Existential Threat"

JERUSALEM -- The Armenian Patriarchate of Jerusalem has warned that it is facing the “greatest existential threat” in its history.

In a statement, the Armenian Patriarchate of Jerusalem said the developer who sought to lease some 25 percent of the Armenian Quarter of Jerusalem has ignored a letter by the Armenian Patriarchate of Jerusalem cancelling the controversial real estate deal and has started demolition works, and moreover police now demand that all members of the Armenian Community vacate the premises.

“The Armenian Patriarchate of Jerusalem is under possibly the greatest existential threat of its 16-century history. This existential-territorial threat fully extends to all the Christian communities of Jerusalem.

The Armenian Patriarchate has recently cancelled a contract tainted with false representation, undue influence, and unlawful benefits.

Instead of providing a lawful response to the cancellation, the developers attempting to build on the

Cow's Garden have completely disregarded the legal posture of the Patriarchate toward this issue, and instead have elected for provocation, aggression, and other harassing, incendiary tactics including destruction of property, the hiring of heavily armed provocateurs, and other instigation.

In recent days, the vast destruction and removal of asphalt on the grounds of the Armenian Quarter has been done without the presentation of permits from the municipality by neither the developer nor the police. Despite this fact, the police have chosen in the last few days to demand that all members of the Armenian Community vacate the premises.

We plead with the entirety of the Christian communities of Jerusalem to stand with the Armenian Patriarchate in these unprecedented times as this is another clear step taken toward the endangerment of the Christian presence in Jerusalem and the Holy Land,” the Armenian Patriarchate of Jerusalem said in a statement.

U.S Embassy to Provide Grant for Preservation of Yereruyk Basilica in Armenia's Shirak Province

On November 20, U.S. Ambassador Kristina Kvien hosted an event to launch a new Ambassador's Fund for Cultural Preservation (AFCP) Initiative. Through the initiative, the 4th-5th Century Yereruyk Basilica in Shirak Province will be preserved with a \$175,000 conservation grant from the U.S. Embassy.

“We are honored that our support through the Ambassador Fund for

Cultural Preservation will contribute to the preservation of Yereruyk Basilica, safeguarding this treasure for the world, and making this example of Armenia's unique cultural heritage accessible for future generations,” said Ambassador Kvien.

Through the Ambassadors Fund, the U.S. Embassy in Yerevan has provided \$1.4 million in funding to support 13 conservation projects since

2005. The Yereruyk initiative will include fortification of the monument's walls, replacement of eroded stones, installation of a drainage system to reroute water, improvement of the monument environment and its preparation as an area for exhibition of the existing monumental stones.

Approximately 50 guests from across the cultural heritage and education sectors attended the launch event. Minister of Education, Science, Culture and Sports Zhanna Andreasyan attended and spoke on behalf of the Armenian government.

Other recent AFCP projects for Armenia include, preservation of Sanahin Monastery in Lori Province, restoration of endangered frescoes at St. Hovhannes Church in Meghri, Syunik Province, and preservation of the Areni-1 Cave in Vayots Dzor. See a complete list of previous AFCP projects in Armenia. Learn more about AFCP.

The event also featured the premiere of the “Awakening” music video by MVF Band, funded by the U.S. Embassy. The band recently traveled to the United States on the U.S. Department of State's Center Stage cultural exchange program. Featuring the song “Awakening”, the music video showcased the band performing at Yereruk Basilica, as well as across the United States during their U.S. ex-

change.

“We are proud to produce this music video to celebrate MVF's U.S. exchange experience and recognize their important efforts to deepen U.S.-Armenia cultural ties” said Ambassador Kvien.

Yererouk is an ancient Armenian church near the village of Anipemza in the Shirak Province of Armenia. Yererouk was built on a plateau near the Akhurian River, which defines the frontier with Turkey, about 5 km southeast of the ancient city of Ani.

The basilica is considered one of the ancient examples of Armenian architecture, belonging to the Paleo-Christian epoch (4th–6th century). It was initially started in the 4th century, then was postponed in the 5th century and finally completed in the 6th century. Because the basilica isn't mentioned in any historical sources, the dates are hypothetical. However, the most recent studies have analysed the architectural characteristics with stratigraphic tests, the study of the sculptural decoration and epigraphy, the comparison with similar churches in Syria.

Because the basilica of Yererouk is one of the earliest surviving Christian monuments in Armenia, it was added to the UNESCO World Heritage Tentative List on August 25, 1995, in the Cultural category.

NYPL Honors Vartan Gregorian with Renaming of Center for Research in the Humanities

NEW YORK (NYPL.org)-- This November, the trustees of The New York Public Library voted to rename the Center for Research in the Humanities to the Vartan Gregorian Center for Research in the Humanities. The change recognizes the profound contribution of Vartan Gregorian, NYPL president between 1981–89, who is credited with restoring and revitalizing the Library—structurally, fiscally, and reputationally as an essential civic and educational center.

Born in 1934 in Tabriz, Iran to Armenian parents, he learned the value of reading and libraries in his youth. At age 11, he began working part-time as a page at the Armenian library. In his memoir, *The Road to Home: My Life and Times*, he recounted that the library “proved to be a great oasis of privacy, peace, and occasional solitude. I loved to read, and I read everything...the library opened up a new world.”

In his 20s, he moved to the U.S. to attend Stanford, graduating with a degree in history and humanities and then completing his Ph.D. in history. After teaching stints at colleges in California and Texas, he moved east to join the faculty at the University of Pennsylvania where he would go on to become the dean of the Faculty of Arts and Sciences, and provost. Had the trustees chosen him to become the next president of UPenn as he desired, the fate of NYPL may have been very different.

Passed over at UPenn, Dr. Gregorian instead took the top job at The New York Public Library in 1981. Along with other public services, NYPL had suffered wrenching budget cuts during the City’s fiscal crisis the preceding decade. The institution he arrived at was financially deprived, operating at a bare minimum, and with a dispirited staff and decaying facilities.

Dr. Gregorian set about learning the ins and outs of the vast library ecosystem by talking to staff, visiting branches, and even putting in shifts answering phones at the information desk which he described to the *New Yorker* as “a terrifying experience.” With the trustees, he created a wishlist—facilities improvements, staffing, computerization, and more—and announced an ambitious \$307 million capital fund campaign.

Over the next five years, Dr. Gregorian used his charm, drive, and natural salesmanship to present a compelling case for the Library and attract the private and public support

to not just meet but exceed the funding goal. In doing so, he created a model for the future—a coalition of politicians, business leaders, social figures, and scholars to act as allies and champions of the Library’s essentialness to the people of New York and to the city’s civic and intellectual life.

Under Gregorian’s leadership, branch and research library hours were expanded, the flagship 42nd street location was restored, air conditioning and humidity controls were added to the bookstacks, a large-scale computerization project was begun, the collections were strengthened with a focus on multilingual and multicultural materials, and education and literacy offerings increased. Importantly, he turned the Library into more than a depository of physical items, but into a premier host for cultural and literary events.

Speaking at NYPL in 2006 with author and historian (and 2023 Library Lion inductee) David Nasaw about the transformative philanthropy of Andrew Carnegie toward public libraries in the early 1900s, Dr. Gregorian remarked:

“People are craving for immortality one way or another and there is no institution in my opinion on earth that can give immortality—earthly immortality, that is—other than a library...All the buildings change, the names change, it’s the library that keeps the memory, accomplishments of everybody.”

The New York Public Library’s renaming of the Center for Research in the Humanities to the Vartan Gregorian Center for Research in the Humanities is one way we hold the memory and legacy of his contribution and express our gratitude for not just rescuing and restoring our Library, but championing the value and importance of libraries everywhere.

US Senate Adopts S.3000

Continued from page 1

Mr. Van Hollen, Mr. Ricketts, Mr. Kennedy and Mr. Sheldon for their pivotal roles in introducing and guiding this bill. Their bipartisan collaboration and leadership played a vital role in the successful passage of this legislation, sending a compelling message against continued Azerbaijani aggression towards Armenia.

He added, “The significance of the legislation, which suspends all military aid to Azerbaijan by repealing the Freedom Support Act section 907 waiver authority, cannot be emphasized enough. This not only underscores a commitment to regional peace and stability but also reaffirms the United States’ dedication to upholding human rights and preventing further conflict in the region.”

Armenia's Aleksandra Grigoryan and Gor Sahakyan Win Gold Medals at Weightlifting World Junior Championships

GUADALAJARA -- Aleksandra Grigoryan from Armenia won Gold medal in women's 55kg category at World Junior Championships being held in Guadalajara, Mexico.

Grigoryan held her nerve to win the women’s 55kg with her final lift of 107kg, edging ahead of two Japanese rivals who lacked experience but not talent. Grigoryan had made only two good lifts in finishing seventh at the senior World Championships in Saudi Arabia in September and had to dig deep for victory. She started with two good lifts but was fifth at halfway after missing her third.

After failing with her first clean and jerk Grigoryan, 18, was in trouble. But she made the next one at 102kg and successfully went up 5kg to take gold, finishing 81-107-188.

Nanasa Kawasaki, whose only previous international appearance was three years ago in the Asian Juniors, was 1kg behind on 84-103-187 and her team-mate Mao Tsutsumi was third on her debut on 83-103-186.

Gor Sahakyan Wins Gold in Men's 67kg

Armenia displaced the United States at the top of the medals table when Gor Sahakyan claimed his

nation’s second World Junior Championships victory at the Guadalajara Weightlifting Forum.

Sahakyan won the men’s 67kg ahead of the pumped-up American Hampton Morris, who roared his way to a career-best total and boosted his confidence in his quest to qualify for the Paris 2024 Olympic Games.

Sahakyan has excelled in senior competitions this year and he looked on course for a wide-margin win after making 140kg in the snatch, which was 15kg more than Morris down in seventh place at halfway.

Sahakyan totalled 300kg for the seventh time despite missing his last two clean and jerks. He won the European 67kg title in his home country in April and finished third in the senior World Championships in September.

Sahakyan made 140-165-305, Morris 125-178-303 and third-placed Yavor Papou, an Individual Neutral Athlete, 136-158-294. Yavor Hrynko, another Individual Neutral Athlete who, like Papou, is from Belarus, took clean and jerk bronze on 163kg.

Mardin Bogosyan (73kg), won small bronze medal in clean and jerk with a lift of 171kg. He lifted 135kg in snatch and was placed 5th overall with total lift of 306kg.

Pashinyan: Armenia, Azerbaijan Speak

Continued from page 1

been agreed upon,” he said, referring to three principles for peace that he announced in late October, saying they had been worked out during talks with Aliyev in Brussels that were mediated by European Council President Charles Michel.

Those principles, he told the Armenian parliament at the time, were: Armenia and Azerbaijan recognizing each other’s territorial integrity, that the delimitation of the countries’ borders be based on the 1991 Alma-Ata Declaration, and that regional trade, transport, and communication be opened while respecting sovereign jurisdictions.

The downside is that by not acknowledging the agreement, Pashinyan said, Baku was deepening the atmosphere of mistrust.

Rhetoric by Azerbaijani officials that he said included referring to Ar-

menia as “Western Azerbaijan” leaves the door open for further “military aggression” against Armenia, the prime minister said.

“This seems to us to be a preparation for a new war, a new military aggression against Armenia, and it is one of the main obstacles to progress in the peace process,” Pashinyan said.

During the OSCE Parliamentary Assembly session in Yerevan on November 18, Armenian Parliament Speaker Alen Simonyan said there was a historic opportunity to establish peace between Armenia and Azerbaijan.

Simonyan also said Armenia is sincerely interested in normalizing relations with Turkey, having open borders and transportation links in the region, and engaging in negotiations without preconditions.

“I have a great hope that these negotiations will yield the desired results in the near future,” Simonyan said, stressing that the region needs peace.

Պետուրիւն եւ Եկեղեցի. Դժուար Համակեցութիւն Սը

ԴՈԿՏ. ԱԲԷԼ ՔՅՆՅ. ՍԱՆՈՒԿԵԱՆ
(Շարունակուած Նախորդ Թիւն)

Ինչպէս նախորդին մէջ, վերոգրեալ այս երկրորդ յօդուածով Հայ Եկեղեցին եւս, որպէս կրօնական կազմակերպութիւն մը, անջատ կը նկատուի պետութենէն:

Սակայն պէտք է հարց տալ, թէ ի՞նչ կը նշանակէ վերոգրեալ «կրօնական կազմակերպութիւններն անջատ են պետութիւնից» սկզբունքը, ընդամին՝ պետութիւն եւ Եկեղեցի տարանջատման դրոյթը: Նախ՝ որ ՀՀ քաղաքացիները կրնան ազատօրէն դաւանիլ իրենց հաւատքը՝ առանց սահմանափակուելու այն փաստով, թէ անոնք ո՞ր կրօնին կամ Եկեղեցական յարանուանութեան կը պատկանին: Ոչ մէկ կրօնական կազմակերպութեան իրաւունք կը վերապահուի բռնութիւն կիրառելով ՀՀ քաղաքացիներէն որեւէ մէկուն պարտադրել դաւանելու համար իր սեփական կրօնը, կամ կրօնափոխութեան, այլապէս՝ դաւանափոխութեան պարագային զայն ենթարկել հալածանքի:

Այսպէս, պետութիւնը առկայ սահմանադրութեամբ ինքզինք կը պարտաւորեցնէ չէզոք կեցուածք որդեգրելու Հայաստանի Հանրապետութեան մէջ գոյութիւն ունեցող կրօնական բոլոր կազմակերպութիւններուն նկատմամբ եւ ինքզինք չնայնացնել անոնցմէ որեւէ մէկուն հետ: Այնուամենայնիւ, պետութիւն եւ կրօն կամ, մեր պարագային, պետութիւն եւ Եկեղեցի սահմանադրական տարանջատմամբ, այլապէս՝ պետութեան «չէզոք» վերաբերումը հանդէպ Եկեղեցիին, չի նշանակեր, թէ պետութիւնը կը մերժէ կամ անստորեր կը գտնուի Հայաստանի մէջ առկայ կրօնական կազմակերպութիւններուն կամ Եկեղեցիներուն նկատմամբ: Այս «չէզոք»ութիւնը կամ պետութիւն եւ Եկեղեցի իրարմէ «անջատ» ըլլալու օրէնքը խորքին մէջ «օժանդակող չէզոք»ութիւն մըն է, մասնաւորաբար՝ Հայց. առաք. սուրբ Եկեղեցիին հանդէպ պետութեան ցուցաբերած լիարժէք յանձնառութեամբ, որ կ'արտայայտուի «Հայաստանեայց առաքելական սուրբ Եկեղեցին» առանձին խորագիրը կրող 18րդ յօդուածի առաջին համարին մէջ:

«1. Հայաստանի Հանրապետութիւնը ճանաչում է Հայաստանեայց առաքելական սուրբ Եկեղեցու՝ որպէս ազգային Եկեղեցու բացառիկ առաքելութիւնը հայ ժողովրդի հոգեւոր կեանքում, նրա ազգային մշակութի գարգացման եւ ազգային ինքնութեան պահպանման գործում»(20):

Այնպէս կը թուի, որ այս առնչութեամբ պետութեան եւ Եկեղեցիին միջեւ փոխադարձ համաձայնութիւն մը գոյութիւն ունի, որ դրականապէս կը գործադրուի, գործօրինակ՝ կրթութեան եւ մշակութի պահպանման մարզէն ներս, դպրոցներու մէջ Հայ Եկեղեցու պատմութեան դասաւանդման(21), նաեւ երեւանի պետական համալսարանի յարկին տակ աստուածաբանական ֆակուլտետի գիտական գործունէութեան իրականացումով: Թէպէտ նշուած օրինակները Հայց. առաք. սուրբ Եկեղեցիին հոգեւորբարոյական վերահսկողութեան տակ կը գտնուին, սակայն, ի վերջոյ, պետութիւնն է, որ կ'ապահովէ այդ առարկաները դասաւանդող ուսուցիչներուն ամսավճարը: Բաց աստի՝ պատ-

մական որոշ Եկեղեցիներ վերանորոգելու հարցը նմանապէս պետութեան ստանձնած պատասխանատուութիւններու ծիրին մէջ կը մտնէ(22): Իսկ նորակառուց Եկեղեցիներու կամ Մայր Աթոռի նիւթական յանձնառութեամբ, այլապէս՝ բարերարներու օժանդակութեամբ վերանորոգող Եկեղեցիներու պարագային նորէն պետութիւնն է, որ կու տայ համապատասխան արտօնութիւնը:

Առանձնապէս հետաքրքրութիւն կը ներկայացնէ վերոգրեալ յօդուածին երկրորդ համարը այն իմաստով, որ կ'անդրադառնայ պետութիւն եւ Հայց. առաք. սուրբ Եկեղեցի յարաբերութիւնները կարգաւորող օրէնքին.

«2. Հայաստանի Հանրապետութեան եւ Հայաստանեայց առաքելական սուրբ Եկեղեցու յարաբերութիւնները կարող են կարգաւորուել օրէնքով»(23):

Ի դէպ, հարց պէտք է տալ, թէ ի վերջոյ ի՞նչ օրէնքի մասին է, ո՞ր օրէնքն է, որ կրնայ կարգաւորել Հայաստանի Հանրապետութեան եւ Հայց. առաք. սուրբ Եկեղեցու յարաբերութիւնները: Կա՞յ արդեօք այդպիսի օրէնք մը: ՀՀ սահմանադրութիւնը այս մասին ոչինչ կը բնորոշէ: Այլ խօսքով՝ սահմանուած չէ օրէնք մը, որ կը ճշդէ պետութիւն եւ Եկեղեցի յարաբերութեան ձեւաչափերն ու գործընթացը:

Այս ուղղութեամբ ՀՀ վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի որոշումով եւ Գարեգին Բ. կաթողիկոսի գործակցութեամբ՝ 3 Մայիս 2019 թուականին կը կայանայ աշխատանքային մասնաւոր յանձնախումբի մը առաջին նիստը՝ կարգաւորելու համար պետութիւն եւ Եկեղեցի փոխյարաբերութիւնները: «Հրապարակ» թերթը այս մասին կը հաղորդէ.

«Յունուարի 29ին հրապարակուեց ՀՀ վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի որոշումը, որով ստեղծուած է աշխատանքային խումբ՝ կարգաւորելու համար պետութեան եւ Հայ առաքելական Եկեղեցու միջեւ յարաբերութիւններում առաջ եկած խնդիրները: Որոշման մէջ մասնաւորապէս ասուած է. «Ղեկավարուելով «Կառավարութեան կառուցուածքի եւ գործունէութեան մասին» Հայաստանի Հանրապետութեան օրէնքի 7րդ յօդուածի 16րդ մասով՝ ստեղծել Հայաստանի Հանրապետութեան եւ Հայաստանեայց առաքելական սուրբ Եկեղեցու յարաբերութիւններին առնչող հարցերով աշխատանքային խումբ եւ հաստատել դրա անհատական կազմը՝ համաձայն լաւելուածի»:

Մայր Աթոռ, ի դէմս իր խօսնակ վահրամ քահանայ Մելիքեանի, արդէն հասցրել է ողջունել այդ յանձնաժողովի ստեղծումը՝ հետեւեալ յայտարարութեամբ. «Ողջունելի է ՀՀ իշխանութիւնների յանձնառութիւնը Ազգային Եկեղեցու առջեւ ծառայած հարցերին լուծումներ գտնելու հարցում յանուն մեր ազգային ու հոգեւոր զարթոնքի: ՀՀ վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի հրամանով Յունուարի 29ին ստեղծուած աշխատանքային խումբը ձեւաւորուել է Ամենայն հայոց կաթողիկոսի եւ ՀՀ վարչապետի քննարկումների արդիւնքում՝ փոխադարձ համաձայնութեամբ: Վստահ ենք, խմբի աշխատանքը, Աստուծոյ կամօք, կը նպաստի Եկեղեցիպետութիւն յարաբերութիւնների առաւել արդիւնաւէտ ծառայեց-

մանը մեր հայրենիքի եւ աշխարհասփիւռ ժողովրդի շահերին»(24):

Սոյն յայտարարութեան առնչութեամբ «Հրապարակ» թերթը կը նշէ.

«Առաւել ստանդարտ եւ ոչինչ չստոր յայտարարութիւն երեւի թէ դժուար կը լինէր պատկերացնել»(25):

Արդարեւ, ի՞նչ արդիւնքներու հասաւ այս յանձնաժողովը, կամ Հայաստանի Հանրապետութեան եւ Հայաստանեայց առաքելական սուրբ Եկեղեցիին յարաբերութիւններուն առնչող հարցերով ան ինչպիսի՞ օրինակարգ մը կրցաւ ապահովել՝ դժուար է ըսել: Այսօր մէկ իրողութիւն կարելի է հաստատել, որ պետութիւն եւ Եկեղեցի փոխյարաբերութիւնները, նաեւ գործակցութիւնը կը գտնուին ամենավատ եւ լարուած վիճակի մը մէջ: Դժբախտաբար, Հայաստանի մէջ ստեղծուած արտաքին եւ ներքաղաքական պառակտուած կացութիւնը եւ Արցախեան Բ. պատերազմին չարաբաստիկ աղէտը միանգամայն չնպաստեցին պետութիւն եւ Եկեղեցի յարաբերութիւններու կայացման, այլ

ընդհակառակը՝ ստեղծեցին խիստ լարուած, չըսելու համար «թշնամական» իրավիճակ մը:

Պարագան ինչ ալ ըլլար, արդեօք կաթողիկոսը Արցախեան 44օրեայ պատերազմին վերջ դրած զինադադարէն գրեթէ ամիս մը ետք՝ 8 դեկտեմբեր 2020 թուականին, պէտք է պահանջէր ՀՀ վարչապետին հրաժարականը: Մի՞թէ ան ունի նման իրաւալիազօրութիւն մը, որ արձանագրուած է ՀՀ սահմանադրութեան կամ թէկուզ Եկեղեցական որեւէ կանոնագիրքի մը մէջ: Ըսել, թէ հայրենիքի եւ հայ ժողովուրդի գոյութեան վերաբերող հարցեր Եկեղեցիին եւ անոր ընդմէջէն Եկեղեցու վերնախաւին կամ ուղղակի կաթողիկոսին ալ կը վերաբերին՝ բաւարար չէ: Նման պատասխանատու քայլ մը պէտք է անպայման օրինական հիմք ունենայ, որուն համար գոյութիւն ունին ՀՀ նախագահ, Հայաստանի Ազգային ժողով, ժողովրդավարական կարգեր, ընտրութիւն կազմակերպելու եւ ատոր միջոցաւ Հայաստանի քաղաքացի-

Շար.ը էջ 15

Գոհաբանութեան Տօնին Նշանակութիւնը

ՎԵՐ. ԴՈԿՏ. ՎԱՅԱՆ Յ. ԹՈՒԹԻԿԵԱՆ

Ամէն տարի, Նոյեմբեր ամսուան չորրորդ Հինգշաբթին, Ամերիկայի Միացեալ Նահանգները Գոհաբանութեան Օրը կը տօնէ մեծ շուքով:

Պատմականօրէն, Ամերիկայի Գոհաբանութեան Օրուան ծագումը ետեւ կ'երթայ մինչեւ 1621 թուականը երբ Անգլիոյ կրօնական հալածանքներէն փախչող Պանդուխտ Հայրերը կը հաստատուէին Ամերիկայի Մենչեսթըր նահանքի Փլիմութ Գիւղաքաղաքին մէջ:

Սոսկալի ձմեռ մը բոլորելէ ետք, երբ 1621 ամառը հասաւ՝ յուսոյ ծիածանը պարուրեց անոնց հոգիները: Նոր հունձքը ցնծութեան առիթ մըն էր: Կառավարիչ Ուիլիամ Պրէստոնը հրահանգեց, որ Պանդուխտ Հայրեր՝ երեք օր ցնծութեան եւ առ Աստուած երախտագիտութեան խրախճանքով մը ողջունէին իրենց առաջին հունձքը՝ իրենց նոր երկրին մէջ: Բայց Ամերիկայի առաջին Գոհաբանութեան տօնը պաշտօնապէս հռչակուեցաւ Կառավարիչ Պրէստոնի կողմէ, Յուլիս 30, 1623 թուականին: Այդ թուականին նախորդող օրերը, այդ փոքր համայնքի այդ մարդիկ իրենց որսացած վայրի սագերն ու բազրեր բերին, իրենց դրացի հնդիկները իրենց հնդկահաւերը նուիրեցին, կիներն ու իրենց զաւակները այդ որսերէն համադամ ճաշեր պատրաստելով՝ սքանչելի տօնախմբութեան եւ խրախճանքի օր մը ունեցան:

Պանդուխտ Հայրերու համար այդ օրը կերուիտութեան եւ խրախճանքի օր մը ըլլալէն աւելի գոհաբանութեան եւ առ Աստուած շնորհակալութեան առիթ մըն էր: Ա՛յս էր սկզբնաւորութիւնը Ամերիկայի Գոհաբանութեան Տօնին:

Այնուհետեւ, երբ ամերիկայի Միացեալ Նահանգները ազատ եւ անկախ պետականութիւն դարձաւ, Հանրապետութեան առաջին Նախագահ ձորձ Ուաշինկթըն Նոյեմբեր 26, 1789-ը հռչակեց որպէս Երախտագիտութեան օր՝ ի յիշատակ Պանդուխտ Հայրերուն, որ այդ թուականէն շուրջ 166 տարի առաջ տօնած էին առաջին Գոհաբանութեան Օրը: Այդ թուականէն մինչեւ 1850-ական տարիներուն Գոհաբանութեան Օրը թէեւ կարգ մը նահանգներու մէջ կը տօնուէր, բայց ազգային տօն մը չէր:

Գոհաբանութեան Օրը Ամերիկայի ազգային պաշտօնական տօն դարձաւ 1863 թուականին՝ երբ այդ տարիներու երկրին մեծանուն նախագահ Աբրահամ Լինքըն՝ Նոյեմբերի վերջին Հինգշաբթի օրը հռչակեց որպէս երախտագիտութեան տօն: Ատկէ ետք, 75 տարիներ շարունակ բովանդակ Ամերիկայի քաղաքացիները այդ տօնը տօնեցին մինչեւ 1939-ին երբ նախագահ Ֆրանքլին Ռուզվելթ՝ Գոհաբանութեան Օր-ուան թուականը փոխեց Նոյեմբերի չորրորդ Հինգշաբթիին եւ 1941-ին Ամերիկայի Գոնկրէսը վաւերացուց նախագահ Ռուզվելթի որոշումը: Այնուհետեւ, Ամերիկայի Միացեալ Նահանգները Նոյեմբերի չորրորդ Հինգշաբթիին կը տօնեն Գոհաբանութեան Օրը, որ անտարակոյս Ամերիկայի ամենէն ժողովրդական տօնն է:

Դժբախտաբար, սակայն, շատ մը ամերիկացիներու համար Գոհաբանութեան Օրը սոսկ ընտանե-

կան համախմբումի եւ կերուիտութի օր մըն է: Շատեր մոռցած են այս տօնին ծագումը, պատմական նշանակութիւնը եւ բարոյական իմաստը: Ուրիշներ չեն գիտեր թէ՛ ի՞նչ կը նշանակէ գոհաբանութիւնը կամ երախտագիտութիւնը, թէ՛ երբ եւ ինչպէս մէկը իր շնորհակալութիւնը յայտնելու է: Ահաւասիկ քանի մը նշմարներ այդ մասին.

Առաջին, Գոհաբանութեան Օրը իր ծագումով եւ իր ոգիով կրօնական օր մըն է: Պանդուխտ Հայրերը ծնունդ տուին այս տօնին իրենց սրտի երախտիքը յայտնելու Աստուծոյ՝ Անոր նախախնամական առաջնորդութեան համար: Անոնք իրենց գոհունակութիւնը յայտնեցին Աստուծոյ, որ սաստիկ ձմեռ մը անցնելէ ետք՝ իրենց բարեբեր հունձք մը տուած էր եւ հնարաւոր դարձուցած էր իրենց կեանքը օտար այս ամերիկայի հեռու իրենց հայրենիքէն եւ ազգակիցներէն: Պանդուխտ Հայրերը գոհաբանութեան արարքով կը վկայէին իրենց՝ Աստուծոյ կախեալ ըլլալու գիտակցութիւնը, թէ՛ ամէն ի՞նչ որ ունէին նոյնիսկ իրենց համեստ տնտեսական պայմաններու մէջ, ինչ որ էին եւ ինչ որ կը յուսային ըլլալ՝ կը պարտէին միայն ու միայն Տէր Աստուծոյ: Արդեօք ժամանակակից միջին ամերիկացին որչա՞փով գիտակից է իր նախնիքներուն կրօնական եւ հոգեւոր ժառանգութեան: Քանի՞ ամերիկեան քաղաքացի Պանդուխտ Հայրերու ոգեկան զգացումներով կ'ապրի, այսինքն, երախտագէտ է եւ բանիւ ու գործով իր շնորհակալութիւնը կը յայտնէ իր Արարիչին:

Երկրորդ, Գոհաբանութեան Օրը-ը առիթ մըն է յիշելու թէ երախտագիտութիւնը կախում չունի կեանքի արտաքին պայմաններէն, այլ ան ներքին առողջ հոգեվիճակի մը արգասիքն է: Անհատի մը երախտագիտութեան չափանիշը իր վայելած բարիքները չեն, ու իր ունեցած նիւթական շօշափելի հարստութիւնը չէ: Շնորհակալութեան զգացումը պայմանադրական չէ, ան ոչ մէկ ձեւով կախեալ է մէկու մը կեանքի առատ վայելքներուն հետ: Դէպի անցեալ հայեացք մը միայն Ամերիկայի առաջին Գոհաբանութեան Օր-ուան պարագաներուն վրայ բաւական պիտի ըլլայ համոզել, որ Պանդուխտ Հայրերու գոհաբանութիւնը ոչ մէկ աղերս ունէր իրենց ունեցած շօշափելի եւ քանակական հարստութեան կամ բարօրութեան հետ: Անոնք ամէնէն մէկ իսկ երախտագարտ էին իրենց կեանքին եւ ունեցածին համար:

Ժամանակակից միջին ամերիկացիին աշխարհահայացքը բոլորովին հակոտնեայ է Պանդուխտ Հայրերու կեանքի փիլիսոփայութեան: Ան ունենալու, աւելի ունենալու եւ ամէնէն աւելի ունենալու իր խոյ արշաւին մէջ՝ մոռցած է նոյնիսկ գոհաբանութեան եւ շնորհակալութեան իմաստն ու կարեւորութիւնը:

Երրորդ, Գոհաբանութեան Օրը-ը առիթ մըն է նաեւ զգաստացնելու մեզ թէ՛ չարտայայտուած գնահատանքն ու երախտագիտութիւնը ընդունանքն: Ի՞նչ օգուտ եւ արժէք ունին բարեհաճ բայց չարտայայտուած իղձեր, զգացումներ եւ խորհուրդներ...: Զգացումներ եւ գաղափարներ իմաստային կը դառնան երբ կը վերածուին արտայայտութիւններու եւ հոսկ

Զգուելի Աշխարհ

ՍԵԹՐ ՊԱՐԳԵՒ ԴԱԻԹԵԱՆ

Վրդոված եմ մեզ յուսախափ ըրած Ռուսիոյ լարախաղաց կեցուածքէն:

Վրդոված եմ Ուքրանիոյ տրուած Արեւմուտքի անվերապահ աջակցութենէն:

Վրդոված եմ Ռուսիոյ եւ Ար?մուտքի՝ Թուրքիոյ հետ ունեցած սիրաբանութենէն:

Վրդոված եմ եկեղեցականներու կողմնակալ քաղաքականութիւն խաղալէն:

Վրդոված եմ մեզի պարտութիւն բերած մարդոց յոխորտագին բարբառելէն:

Վրդոված եմ տիտղոսաւոր հայերու «պէտք է որ» ըսելով յօղուածներ գրելէն:

Վրդոված եմ անհաւասար ուժերով կռուիլ պահանջողներու «հերոսութիւններէն»:

Վրդոված եմ քաղաքակիրթ կոչուող աշխարհի երկու նժարով դիրքորոշուելէն:

Վրդոված եմ տեղահանուածներու թշուառութիւնը կանխել չուզող աշխարհէն:

Վրդոված եմ պետութեան ներկայացուցիչ յարգել չգիտցող երիտասարդներէն:

Վրդոված եմ ինքնապաշտպանութեան անունով մանուկ ու ծեր սպաննողներէն:

Վրդոված եմ ցեղասպանուածի կողմէ ուրիշը ցեղասպանութեան ենթարկելէն:

Վրդոված եմ ցեղասպանողի կողմէ ուրիշին բարոյագիտութիւն սորվեցնելէն:

Զգուելի աշխարհ:

Վրդոված եմ քաղաքակրթութեան բարիքներով եւ միջազգային օրէնքներով հանդէս եկող մարդոց շահախնդիր ու շնափառ կողմնակցութիւնը դիտելէն:

Վրդոված եմ քաղաքակիրթ կոչուող այն աշխարհէն, որ կուտայ Քոստովոյին ինքնորոշման իրաւունք (self determination) եւ այդպիսի իրաւունք չ'ուզեր տալ արցախահայութեան:

Զգուելի աշխարհ:

Վրդոված եմ քաղաքակիրթ կոչուող աշխարհէ մը, որ Պաղեստինի մէջ ժողովուրդ մը ամբողջ անարդարօրէն բանտի մէջ պահուած տեսնելը ընդունելի կը գտնէ եւ բանտապահին անմարդկային բարբարոսութիւնները ինքնապաշտպանութիւն (self de-

fence) կը նկատէ:

Զգուելի աշխարհ: Ներելի է Համասներ ու Հրգպալլաներ ահաբեկիչ նկատել, բայց ներելի չէ Խարայէլը ահաբեկիչ պետութիւն սեպել:

Արդեօք Արեւմուտքը չի՞ գիտեր, թէ Պըն Լատիններ, Համասներ եւ Հրգպալլաներ կը ծնին ի հետեւանք այն բռնութիւններուն եւ ճնշումներուն, որ կը կիրարկեն իրենք եւ իրենց ծնունդ Խարայէլը:

Զգուելի աշխարհ:

Վրդոված եմ մարդս իրեն նման մարդուն վրայ ինքզինք գերադաս նկատելէն:

Վրդոված եմ զոհն ու ոճրագործը նոյն կշիռով կամ հաւասար նկատողներէն:

Վրդոված եմ ուրիշին գոհունակութիւնը չարաչար օգտագործող սմսեղուկներէն:

Վրդոված եմ անտառի օրէնքով գործող փողկապակիր մարդակերներէն:

Զգուելի աշխարհ:

Ինչո՞ւ Արեւմուտքին ներելի է Քոստովոյ անկախ դարձնել եւ նոյն անկախութեան արժանի Արցախը իր ժողովուրդէն բռնահանուած դարձնել:

Ինչո՞ւ Ռուսիան Ուքրանիոյ մէջ Տոնպասի եւ Տոնցքի ոռոսներուն փրկութեան ձեռք երկարելու պատերազմ պիտի հռչակէր եւ Արցախի հայերուն նման բան պիտի չ'ընէր՝ օգնելով իր դարաւոր բարեկամ ու փոքր եղբայր Հայաստանին, որ Արցախը փրկուէր:

Զգուելի աշխարհ:

Ինչո՞ւ հայրենասիրութիւն խաղացողները Փաշինեանը կը մեղադրեն անտեղի պատերազմ հրահրելուն համար՝ իր «Արցախը Հայաստան է ու վերջ» ըսած ըլլալով, եւ չեն մեղադրեր իրենց գլանին պատկանող բարձրաստիճան շեֆերը մեր բանակին, որոնք խաբեցին գինք երկու օրէն Պաքուն գրաւելու մեծ խօսիկութեամբ:

Միթէ նոյնը չէ՞ր պարագան Եգիպտոսի նախագահ Նասերին, որ պատերազմի գնաց Խարայէլի դէմ՝ վստահելով գինք խաբող մարաշխատ Ամերի թոյլ բանակին:

Զգուելի ու հազար անգամ զգուելի աշխարհ:

գործնական տեսանելի եւ շօշափելի արարքներու: Զարտահայտուած երախտագիտութիւնն ալ երախտագիտութիւն չէ:

Առիթով մը Յիսուս տասը բորոտներ բժշկեց: Վստահաբար անոնցմէ ամէն մէկը իր սրտին մէջ գոհունակ էր եւ հաւանաբար ալ երախտագիտութեան զգացումներ կը տածէր, բայց տասը բժշկուած բորոտներէն միայն մէկը իր շնորհակալութիւնը յայտնեց իր բարեգործ բժիշկ Յիսուսին: Մնացեալ իննը գործնապէս ապերախտ նկատուեցան, փոյթ չէ թէ իրենց սրտերուն մէջ երախտագէտ եղած ըլլային:

Հարց կը ծագի, սակայն, թէ մարդիկ ինչպէ՞ս կրնան իրենց երախտագիտութիւնը գործնապէս արտայայտել:

Դարեր առաջ, Պաղեստինցի

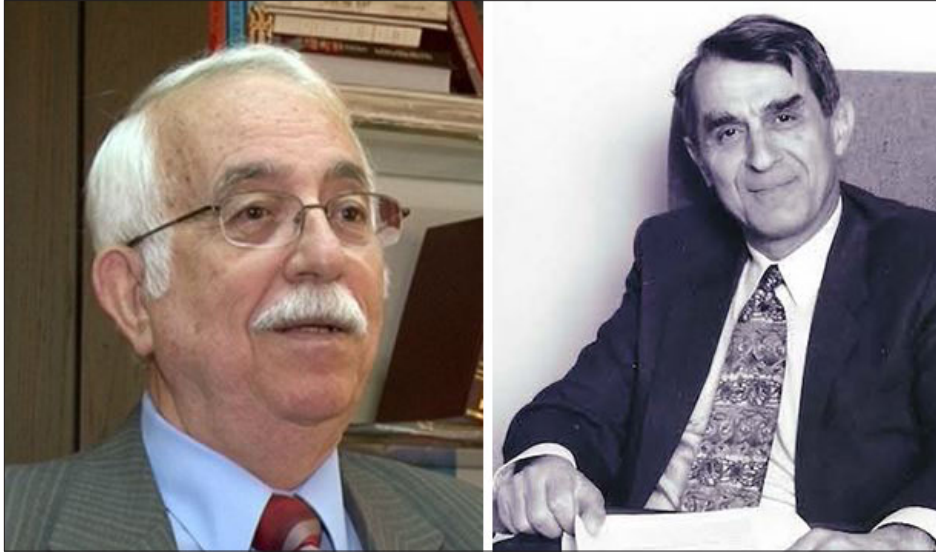
Սաղմոսերգուն ինքն ալ այդ հարցումը կը հարցնէր. «Ի՞նչ հատուցանեմ Տիրոջը՝ իր ինծի ըրած բարութեան համար» (Սաղմ. 116.12): Ապա, ինքն իր հարցումին պատասխանը կու տար երեք արտայայտիչներով - խօսքով, գործով եւ տալով:

Առաջին, իր երախտագիտութիւնը կ'ուզէր արտայայտել խօսքով. «Տիրոջը անունը պիտի կանչեմ»...

Երկրորդ, գործով, «Տիրոջը պիտի ծառայեմ»... Երրորդ, Տալով, «Իմ ուխտերս Տիրոջ պիտի հատուցանեմ»...:

Այս երեք միջոցներով - խօսք, գործ եւ տալով - գործնական եւ ազդեցիկ արտայայտութիւններ են

Տարեկից Երկու Ստաւորակաճներու

ԴՈԿՏ. ԶԱԻԷՆ Ա ՔՅՆՅ. ԱՐՁՈՒՄԱՆԵԱՆ

Տարեկից երկու հանճարեղ մտաւորականներ ինկան միասին, անցեալ Նոյեմբերի նոյն շաբթուն, Մարգարեա Մարկոսեանը հոս Գալիֆորնիա եւ ժիրալը Դանիէլեանը քիչ մը անդին Պոսթոն, երկուքն ալ, ժիրալը հալ մտաւորականութեան ռահվիրայի, եւ Մարգարեա միջազգային գիտութեան բարձրագոյն գինը վճարելէ ետք, ետին ձգելով ցաւ եւ կսկիծ, ահաւոր եւ անփոխարինելի բացակայութիւն մը: Երկուքն ալ ճանչնալու երջանկութիւնը ունեցալ, մանաւանդ Դոկտոր Մարգարեա, ինք Թոմարգացիի գաւակ, ու ես էվէրէկցիի, շատ մօտիկ հայրենակիցներ: Իր անուշ ժպիտով Թոմարգան քիպարացնելով Մարգարեա կ'ըսէր թէ Մամնդաւ աւանն էր:

Ժիրալըին հետ Woodbury համալսարանէն հրաւիրուած էինք բա-

նախօսելու հայերէն առաջին գիրքի եւ Աստուածաշունչ Մատեանի (1666) տպագրութեանց յոբելեաններուն առիթով (1512-2012) Արեւմտեան մեր Թեմի յանձնարարութեամբ: Միակ հանդիպումս եղաւ: Բանախօսեց եւ իմ բանախօսութեան աւարտին այնքան բծախնդիր նկատողութիւն մը ըրաւ: Կ'ըսէր թէ հայերէն գիրքերու տպագրութեան ռահվիրան Յակոբ Մեղապարտն էր որ իր տպագրած առաջին վեց գիրքերէն մէկուն «Պատարագատետր»ի վերջաւորութեան երկու տող չիշատակարան մը թողած էր ուրկէ միայն, եւ միայն այնտեղ կը ստուգուէր Մեղապարտի անունն ու առաջին տպագրութեան վայրն ու թուականը՝ Վենետիկ, 1513:

Ժիրալը Հարցուց ինծի թէ ո՞վ գտած էր այդ երկտող չիշատակարանը եւ յայտնաբերած: Մանրամասնութեանց մէջ մանրամասնութիւն մը որուն Դանիէլեան ինք

միայն տեղեակ էր: Ըսաւ Երուսաղէմի միաբաններէն Լուսարարապետ Սահակ Եպիսկոպոս Խապայեան, յետագային Սահակ Բ Կաթողիկոս Մեծի Տանն Կիլիկիոյ, ԺԹ դարու ութսունական թուականներուն կարգացած էր չիշատակարանը եւ առաջին անգամն ըլլալով յայտնաբերած այդ կարեւոր տեղեկութիւնը: Ժիրալը Դանիէլեան մեծ մատենագէտէն սորվեցալ տողատակի այդ յայտնաբերումը:

1969-ի ամրան Մարգարեա Մարկոսեան յանակնկալս Ֆիլատելֆիոյ Սուրբ Երրորդութիւն նորաշէն եկեղեցոյ գրասենեակէս ներս կը մտնէր «Լոյս լուսոյ մայր» շարականի երգակցութեամբ, եւ ճակտին զինք աւելի անուշցնող եւ ինքնատիպ դարձնող սեւ մագերու խուրձով: Զարմացալ: Այդ գողտրիկ շարականը գիտե՞ս թէ երբ կ'երգենք, հարցուցի: Այո ըսաւ, Աւագ Հինգշաբթիի խաւարման գիշերը:

Գիտէի որ Փենսիլվանիոյ նահանգային համալսարան կ'ուսանէր, Ֆիլատելֆիոյին հետու նահանգին կեդրոնական շրջանին մէջ, սակայն չէի գիտեր շարականներու մասին իր ջերմաստիճանը մինչեւ այն ատեն երբ կարդացի իրեն պատանեկան ընկեր այժմ Նորվան Արքեպիսկոպոս Զաքարեանի սրտառուչ մահախօսականը: Սրբազանը նախկին անունով Արմէն, մեր օրերու Դպրեվանքի փայլուն ուսանողներէն մին եղած է ու երկար տարիներու հոգեւոր ծառայութիւն մատուցած Ֆրանսայի մէջ որպէս թեմակալ Առաջնորդ: Մարգարեա ըսաւ թէ այցի եկած էր եւ նուէր մը ունէր տալիք:

Քեզի պիտի տամ իմ Master's Degree-ն, ըսաւ: Ինչու համար քու վաստակածդ ուրիշին պիտի տաս, ես

հատ մը ունիմ արդէն Temple համալսարանէն, ըսի: Այս շաբաթ PhD աստիճանը ստացալ, այնպէս որ նախորդները կրնամ բաժնել, ըսաւ: Սրտագինս կը շնորհաւորեմ ըսելով ողջագուրուեցանք: Զինք յաճախ կը տեսնէի արեւելեան ափին: Երբ Գալիֆորնիա փոխադրուեցանք աւելի մօտ եղանք: Անգամ մը բանախօսեց Կլէնտէյլի պետական գրադարանի սրահին մէջ ուր անպայման ներկայ եղայ: Հոյակապ բանախօսութիւն: Յետոյ կամացուկ մը ըսի Մարգարեաին իմ լաւագոյն տպաւորութիւնը, եւ թէ քիչ մը կարճի կրնար կապել:

Մեր սիրելի եւ յարգելի զոյգ մը կորուստներու մասին շատեր գրեցին ամենուրեք, Նորվան Սրբազան եւ յատկապէս Մարգարեաին «գուրգուրացող» քոյրը Մեղա Խոշեանը, ինչպէս կարդացի գիրքին նախաբանին մէջ: Արժան եւ իրաւ: Հիանալի արժեւորումներ են բոլորը: Շատ աւելին քան մահախօսականներ: Յուզիչ է Սեղա Խոշեանի այնքան հարազատ ու հայերէն լեզուի նկատմամբ բարձրագոյն դիրքերէն սիրտ համառող գրութիւնը իր եղբօր մասին:

Սեղա Խոշեան ի միջի այլոց այս յատկանշական խօսքերը կ'ըսէր եղբօր մասին: «Հաղորդուեցար մեր շարականներու դիւթանքով եւ կենսաւորուեցար մեր հայրապետներու պատգամներով ու մնացիր հաւատքիդ մէջ ու Հայ Եկեղեցոյ հանդէպ ժայռի պէս ամուր»:

Նուագ սրտառուչ չէ նաեւ Նորվան Արքեպիսկոպոս Զաքարեանի յուշերն ու պատանեկան եկեղեցի երթն ու դարձը, նոյնպէս գրուած բացառիկ եւ ինքնատիպ ու հարազատ ոճով: Շատ ուսանելի են նաեւ Երուսաղէ

Շար.ը էջ 15

ԱՆՎՃԱՐ

ԳԱՂԹԱԿԱՆԱԿԱՆ
ՕՐԻՆԱԿԱՆՆ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆԵՐ
ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐՈՒ, ԿԱՃԱՌԻ
ԵՒ ԱՆՁՆԱԿԱԶՄԻ ՀԱՄԱՐ
ՔԱԼԻՖՈՐՆԻՈՅ ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ
ՔՈՒԵՃՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

SERVICIOS MIGRATORIOS
SIN COSTO

**PARA ESTUDIANTES, FACULTAD,
Y PERSONAL EN LOS
COLEGIOS COMUNITARIOS
DE CALIFORNIA**

ԴԻՐԱՒ ԴԱՍԱՌՈՐԵՅԷ ՁԵՐ ԱՌԱՋԻՆ ԺԱՍԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ
ԱՌՑԱՆՑ՝ ՊԱՏՃԵՆԱԳՐԵԼՈՎ (SCANNING) ԱՅՍ ԾԱՃԱԿԱԳԻՐԸ ՁԵՐ
ՀԵՌԱԶԱՅԻՆ ՏԵՍԱՌՑԻԿԻ «ԷՓՈՎ ԿԱՍ ԵՐՈՒԼՈՎ»

FINDYOURALLY.COM

Programa tu primera cita fácilmente en línea
escaneando este código con la aplicación de
la cámara de tu celular o visitando:

FINDYOURALLY.COM

«Կոմիտաս»ի Թատերա-Երաժշտական Ներկայացումները Իզմիրի Եւ Անգարայի Մէջ

Պոլսոյ «Ժամանակ» օրաթերթին կ'իմանանք թէ քաղաքի «Նուճուկ» թատերախումբը՝ շաբաթավերջին «Կոմիտաս» թատերա-երաժշտական ներկայացումը բեմադրեց Իզմիրի մէջ: Այս ծրագիրը՝ որ Լուսաւորիչ երգչախումբի մասնակցութեամբ յառաջ կը տարուի տարիներէ ի վեր, արձանագրած է աննախընթաց յաջողութիւններ:

Իզմիրի մէջ եւս գեղարուեստասէրները մօտիկ հետաքրքրութիւն ցոյց տուին «Կոմիտաս»ի նկատմամբ: Սոյն ձեռնարկը տեղի ունեցաւ Քարշըքաքայի մէջ կազմակերպուած փառատօնի ծիրէն ներս: Այսպէս՝ Պոսթանձըի «Սուստ թաշէլ» թատերասրահի երգիքին տակ ստեղծուեցաւ բարձր տրամադրութիւն: Արդարեւ, խմբավար Յակոբ Մամիկոնեանի մականին ներքեւ Լուսաւորիչ երգչախումբի անդամները, յաջողութեամբ գործադրեցին յայտադրի երաժշտական բաժինը: Հարկ է նշել որ երգչախումբի անդամները, միօրեայ այցելութեան ձեւով Իզմիր մեկնեցան ու վերադարձան:

Մինչ այդ գոհունակութեամբ կը տեղեկանանք, որ յառաջիկայ Երկուշաբթի, Նոյեմբերի 27-ին ալ, «Կոմիտաս» պիտի կրկնուի Անգարայի մէջ: Ելման գիւնէջ» թատերասրահի երգիքին տակ նախատեսուած ձեռնարկը պիտի բնորոշ փառատօնի մը փակումը: Տոմսերն արդէն սպառած են: Լուսաւորիչ երգչախումբը իր տասն հոգինոց կազմով, պիտի մեկնի Անգարա եւ պիտի իրականացնէ երգեցողութիւնները, Յակոբ Մամիկոնեանի մականին ներքեւ:

Հեռախօսագրոյցի ընթացքին, Յակոբ Մամիկոնեան մեզի յայտնեց որ Իզմիրի մէջ կայացած ձեռնարկէն բաւարարուած են: Իսկ Անգարայի պարագային ալ բոլոր տոմսերն այժմէն վաճառուած ըլլալը կը յուսարէ գիրենք: Մամիկոնեան նշեց թէ, միջոցներու սղութեան պատճառով, երգչախումբի անդամները փոքր խումբերու բաժնուելով, կը մասնակցին քաղաքէն դուրս տեղի ունեցած ձեռնարկներու երգեցողութիւններուն եւ յանուն արդարութեան, այդ անդամները կ'ընտրուին հերթափոխութեամբ:

Մալաթիոյ Հայրենակցական Միութեան Տարեդարձի Ընթրիքը

Պոլսոյ «Պէգճեան» սրահին մէջ, տեղի ունեցաւ Մալաթիոյ հայրենակցական Միութեան հիմնադրութեան 13րդ տարեդարձի տարեկան ընթրիքը, որուն ընթացքին ստեղծուեցաւ ոգեւոր մթնոլորտ: Երեկոյթի պատուոյ հիւրն էր Թուրքիոյ Հայոց պատրիարք Ամեն. Տ. Մահակ Արք. Մաշալեան: Ներկայ էին նաեւ Կաթողիկէ Հայոց վիճակաւոր Տ. Լեւոն Արք. Զէքիչեան եւ բազմաթիւ ծանօթ անձնաւորութիւններ:

Մալաթիոյ հայրենակցական միութեան վարչութեան ատենապետ Կարապետ Օրունեօզի գեկոյցնէն յայտնի եղաւ որ 6

Փետրուարին պատահած ահաւոր երկրաշարժին մեծապէս տուժած է Մալաթիան, որուն հետեւանքով վարչութիւնը շարժման անցած է ազիտեալներու կարիքներուն հասնելու համար: Ներկայիս Մալաթիոյ մէջ կ'ապրին 12 հայ ընտանիքներ, որոնց համար Միութիւնը ամէն ճիգ կը գործադրէ, որպէսզի անոնք չի տեղափոխուին: Առ այդ Միութիւնը որոշած է ժամանակաւոր բնակարաններ կառուցելով լուծել աղէտեալներու կեցութեան հարցը:

Աւարտին Պատրիարք Հայրն արտասանեց իր օրհնութեան խօսքը:

Վարդասայլը Գնմարանի մէջ

13 Նոյեմբեր 2023, Երկուշաբթի օր, Փասատենա քաղաքի Վարդասայլերու Տողանցքի (Pasadena Rose Parade) հայկական սայլի ընկերակցութեան նախագահ եւ համահիմնադիր Արթուր Քոքոզեանը այցելեց նոյն քաղաքի Հայկական ձեմարանը: Հիւրը դպրոցի ճաշարահի մէջ հաւաքուած աշակերտներուն նախ լուսանկարներով ներկայացուց անցած տարիներու հայկական վարդասայլերը, ապա բացատրեց իր ընկերակցութեան նպատակը, թէ ամանօրեայ այս փառատօնը հայկական մշակույթին կու տայ համաշխարհային ճանաչում, քանի որ 100է աւելի երկիր կը սփռէ անոր հաղորդումը:

Հայկական վարդասայլի ընկերակցութիւնը արդէն կառուցած է 1 Յունուար 2024 թուականի տողանցքի շքեղ վարդասայլը: Ան պիտի ներկայացնէ մայրական սէրը եւ հայկական երաժշտութեան տոհմիկ նուագարանները: Պարոն Քոքոզեանը բացատրեց, թէ հակառակ անոր որ վարդասայլը ծախսալից հաճոյք է, սակայն այդ ներդ-

րումը արդարացուած է, քանի որ թէ՛ հայկական արժէքները գունագեղ ձեւով կը ներկայանան աշխարհին, եւ թէ՛ հայ պատանիներ կազանդի նախօրեակին կամաւոր աշխատանքով կը զարդարեն վարդասայլը եւ կը ծանօթանան հայկական մշակույթին՝ կը սորվին միասնական աշխատանքի արժէքը:

Աշակերտներուն հարցումներուն պատասխանելով, Պարոն Քոքոզեանը նաեւ բացատրեց, թէ ծաղկասայլի վրայ արտօնուած չէ ներկ գործածել. բոլոր գոյները պէտք է որ ծաղիկներէ, տերեւներէ կամ հունտերէ ձեռք բերուած ըլլան:

Պրն. Քոքոզեանը քաջալերեց, որ Հայկական ձեմարանի հասուն տարիքի աշակերտները անպայման մաս կազմեն այս տարուայ ծաղկասայլը զարդարելու հաճելի աշխատանքին: Յէն 6 ամիս տեւող այդ գործը երբ իր աւարտին կը հասնի, ու երբ այդ գեղատեսիլ կառքը հանդիսաւորկերպով սահի Քոլորադոյի պողոտայէն՝ պատիւ եւ ուրախութիւն պիտի բերէ ամբողջ հայութեան:

Հաղորդագրութիւն՝ դպրոցէն

Clothing Drive
DONATE NEW CLOTHING FOR ARTSAKH FAMILIES
Preferably for Children

In Unity is Strength
DROP OFF BY NOV 15

AGBU
ARMENIAN GENERAL BENEVOLENT UNION
WESTERN REGION

2495 E Mountain St
Pasadena, CA 91104
Mon- Sat 9am-5pm
(626)794-7942

6844 Oakdale Ave
Canoga Park, CA 91306
Mon- Fri 8am-4pm
(818)883-2428

MEHER BABIAN, D.D.S.
General Dentistry

Տոքթ. Մհեր Պապեան
Ատամնաբոյժ

1111 S. Glendale Ave., Suite 206
Glendale, CA 91205

Tel: (818) 547-0884
Fax: (818) 547-9360

Պետութիւն եւ Եկեղեցի

Շարունակուած էջ 11-էն

ներուն կամ քը արտայայտելու օրինակարգ եւ այլն: Հարց պէտք է տալ՝ Հայաստան կը ներկայացնէ բացարձակ միապետութիւն մը, կրօնապետութիւն մը, թէ, իր բոլոր թերութիւններով հանդերձ, սահմանադրական պետութիւն մը: Կը կասկածիմ, եթէ եկեղեցին հոգեւոր-բարոյական ոլորտէն բացի՝ իրաւասութիւնը ունենայ վերոնշեալ օրինաչափութենէն վեր ինքզինքին վերապահելու գոտի քաղաքական հանգամանք ունեցող լիազօրութիւն մը:

Եկեղեցիին հեղինակութիւնը միանշանակ հոգեւորբարոյական հանգամանք ունի՝ «սէր սերմանելու հոն, ուր ատելութիւն կայ, ներում չնորհելու հոն, ուր վիրաւորանք կայ, միութիւն բերելու հոն, ուր տարակարծութիւն կայ, ճշմարտութիւն բացայայտելու հոն, ուր սխալ կայ, հաւատք ներշնչելու հոն, ուր կասկած կայ, յոյս տալու հոն, ուր յուսահատութիւնը կ'ընկճէ, լոյս սփռելու հոն, ուր խաւարը կ'իշխէ, մխրթարութիւն բերելու հոն, ուր տրտմութիւնը արցունք կը քամէ»:

Եկեղեցին կուսակցութիւն մը չէ, որ կողմ բռնէ: Կաթողիկոսը զգուշ պէտք է ըլլայ կամայ թէ ակամայ դառնալու կուսակցապետ մը: Կաթողիկոսին առաջին եւ կարեւորագոյն յատկանիշը իր հայկազուն հօտին հոգեւոր հայր ըլլալն է, անոր համար ալ ան կը կոչուի «հայրապետ»: «Հայր» եւ «պետ» գոյականներէն կազմուած այս բառակապակցութիւնը պէտք չէ սահմանափակել լոկ եկեղեցական հայրերուն պետը ըլլալու դրութեամբ, այլ բոլոր այն հաւատացեալներուն, որոնք անդամ կը նկատուին Հայց. առաք. սուրբ եկեղեցիին: Այլապէս ան կը կորսնցնէ իր գաւակներուն միջեւ հօր մը հաշտարար դերակատարութիւնը եւ ազգին կողմէ իրեն վստահուած արժանահաւատ բարձրագոյն հեղինակութիւնը:

Այսօրուան վիճակով, մեր շատ մը պակասներու կարգին, կարեւորագոյններէն մին՝ արժանահաւատ հեղինակութեան մը հաշտարար գործին եւ պատկառագողու խօսքին հական կարիքն ունէինք, ներքաղաքական պառակտուած եւ հակոտնեայ կիրքերէ հրկիզուած դաշտին վրայ հայրական սէր եւ գուրգուրանք ցօղելու: Այս առնչութեամբ ինչքան յատկանշական է, որ Հռոմէական կաթողիկէ եկեղեցւոյ քահանայապետին՝ Հռոմի պապին բարձրագոյն տիտղոսը՝ «pontifex maximus» է, որ բառին բուն իմաստով ոչ այլ ինչ՝ քան գերազանցապէս «ամենամեծ կամուրջ ստեղծող» կամ «ամենամեծ կամուրջ կառուցող»

կը նշանակէ: Իւրաքանչիւր ճշմարիտ հոգեւորական իր ծառայական առաքելութեան մէջ պէտք է, որ այս կոչումը կրէ, որպէս մարդկային յարաբերութիւններու մէջ կամուրջ կառուցող, հեռաւորութիւններ իրարու մօտեցնող, տարաբնոյթ բազմազանութիւններուն եւ այլազանութիւններուն մէջ միութիւն եւ ներդաշնակութիւն ստեղծող: Ներկայ ժամանակներու մեր իրականութեան մէջ այս կարեւորագոյն բացը լրացնելու հանգամանքն ու պատասխանատուութիւնը Ամենայն հայոց կաթողիկոսին վերապահուած էր, իբրեւ անկողմնակալ եւ կուսակցական հատուածականութիւններէ վեր՝ հաղորդակցութիւն եւ միութիւն ստեղծող հոգեւորբարոյական հեղինակութիւն մը: Դժբախտաբար, ան կորսնցուց այս բախտորոշ առիթը՝ առաւել քան սնանկացնելով եկեղեցիին քրիստոնէական առաքելութեան եւ ծառայական հեղինակութեան դարաւոր կայունութիւնը:

Պետութիւն եւ եկեղեցի յարաբերութիւնները կարգաւորելու հարցով նաեւ պէտք է նկատի ունենալ այն կարեւորագոյն հիմնախնդիրներէն մէկը, որ բոլոր կրօնական կազմակերպութիւններն ու եկեղեցիները առանց բացառութեան, ներառեալ Հայց. առաք. սուրբ եկեղեցին, պէտք է անպայման ներգրաւուին հարկային դաշտին մէջ: Սակայն սոցը ծաւալուն եւ առանձին նիւթ մըն է, որուն հանդէպ այլազան մօտեցումներ ցուցաբերած են պետական մարմիններն ու եկեղեցին, եւ այս նիւթին շուրջ լայնօրէն անդրադարձած է հայ մամուլը: Բայց եւ այնպէս առկայ հիմնախնդիրը ցայսօր կարգաւորուած չէ, եւ այս ալ մեր շատ մը անորոշութիւններու շարքին վերջնական հանգուցալուծումի մը կը կարօտի:

Յաւարտ բանիս, կ'արժէ այստեղ անգամ մը եւս տալ հարցումը. ինչպէ՞ս է կարգաւորուած Հայաստանի Հանրապետութեան եւ Հայց. առաք. սուրբ եկեղեցիին միջեւ փոխյարաբերութիւնը: Փաստօրէն՝ պետութիւնը եւ եկեղեցին, ըստ ՀՀ սահմանադրութեան, իրարմէ անջատ են: Պետութիւնը կը ճանչնայ Հայ եկեղեցիին ունեցած բացառիկ առաքելութիւնը հայ ժողովուրդի հոգեւոր կեանքին, առանձնապէս անոր դերակատարութիւնը ազգային մշակոյթի զարգացման եւ ազգային ինքնութեան պահպանման գործին մէջ, սակայն ցայսօր տակաւին ամենեւին ճշդուած չէ, թէ ի՞նչ օրինակարգով կամ ո՞ր օրէնքով կը կարգաւորուին Հայաստանի Հանրապետութեան եւ Հայ եկեղեցիին միջեւ յարաբերութիւնները:

(վերջ)

- (20) Նոյնը:
- (21) 2018 թուականէն ետք, 33 կրթութեան, գիտութեան, մշակոյթի եւ սպորտի (33 ԿԳՄՍ) նախարարութիւնը կը մշակէ բարեփոխումներու ծրագիր մը դպրոցական որոշ առարկաներու դասաւանդման վերաբերեալ: Համաձայն այս ծրագրին? Հայ եկեղեցւոյ պատմութիւնն առարկայի դասաւանդումը պիտի ներառուի, Հայոց պատմութիւնն առարկային մէջ: Կառավարութեան սոյն մտադրութիւնը կը գտնէ հանրային հանրային լայն արծագանգ մը, իսկ Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածինը այս հարցով կը դրսեւորէ իր անհամաձայնութիւնը: Առ այսօր, փոխադարձ համաձայնութիւն մը 33 ԿԳՄՍ նախարարութեան եւ Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի միջեւ գոյացած չէ:
- (22) Բացի այն եկեղեցիներէն ու վանքերէն, որոնք 33 կառավարութիւնը կալուածային իրաւունքով վերադարձուցած է Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնին, ինչպէս օրինակ? Հարբատն ու Սանահինը, մասնաւոր մը ուրիշ եկեղեցիներ ու վանքեր:
- (23) Նոյնը:
- (24) Տե՛ս <https://hraparak.am/post/64830078>
- (25) Նոյնը:

ԱՊՊՔԻՆՄԱՆ ՄԱՂՈԱՆՔ

«Մասիս» շաբաթաթերթի ընթերցողներին եւ Հ.Մ.Մ.ի վարչութեան անդամ ԳԱՆՈՒՍ ՏԷՐՏԷՐԵԱՆ վերջերս վերբուժական գործողութեան մը ենթարկուած է եւ այժմ կը բոլորէ ապաքինման շրջան մը: «Մասիս»-ի անձնակազմը շուտափոյթ եւ կատարեալ ապաքինում կը մաղթէ յարգարժան ընկերոջ:

Կեանքէն Հեռացաւ Ներսէս Պապայեան

Յաւով իմացանք որ Նոյեմբերի 8-ին, Նիւ Եորքի մէջ կեանքէն հեռացած է ծանօթ հրապարակագիր, հասարակական գործիչ եւ խմբագիր Ներսէս Պապայեան: Այս տխուր առիթով «Մասիս»-ի խմբագրութիւնն ու մեր կառույցները իրենց խորագրաց ցաւակցութիւնները կը յայտնեն հանգուցեալի ընտանեկան համայն պարագաներուն, մասնաւորաբար իր քրոջ՝ փրոֆ. Սիլվա Գարայեանին, եղբօր՝ Արա եւ Սոնիա Պապայեաններուն ու բոլոր մերձաւորներուն: «Մասիս» Շաբաթաթերթ

Գոհարանութեան Տօնին Նշանակութիւնը

Շարունակուած էջ 12-էն

մէկու մը համար իր շնորհակալութիւնը յայտնելու Աստուծոյ, ինչպէս նաեւ մարդոց հանդէպ:

Գոհաբանութեան Օրը դիպուկ առիթ մըն է յիշեցնելու մեզի թէ՛ մեր երախտագիտութեան առաջին տուրքը տալու ենք արարիչ եւ կենարար Աստուծոյ, ոչ միայն տարուան մէկ օրը, այլ 365 օրերուն, որովհետեւ առանց Անոր մարդ արարածը ոչինչ է: Ան է կեանքին Տէրը եւ Պարգեւիչը՝ ամէն բարիքներուն եւ շնորհքներուն: Ան է, որ Տէր Յիսուս Քրիստոսով մեզի տուած է կեանք եւ առաւել կեանք:

Գոհաբանութեան Օրը նաեւ առիթ մըն է յիշեցնելու թէ՛ մենք նաեւ երախտագէտ ըլլալու ենք մարդոց, որոնք իրենց կեանքով եւ իրենց մատուցած ծառայութիւններով

բով ճոխացուցած եւ հարստացուցած են մեր կեանքը: Պահ մը եթէ նայինք այն բոլոր բարիքներուն - նիւթական, մտաւոր, մշակութային, բարոյական եւ հոգեւոր օրհնութիւններուն - պիտի անդրադառնանք, որ անոնք մեր ձեռագործը չեն, եւ ոչ ալ արգասիքը մեր մտաւոր եւ հոգեւոր երկունքներուն, այլ անոնք նուաճումներն ու ծառայութիւններն են մեզմէ առաջ ապրող եւ մեզի ժամանակակից մարդոց, որոնց հանդէպ երախտապարտ ըլլալու ենք միշտ եւ ամէն ատեն:

Գոհաբանութեան Օրը նաեւ առիթ մըն է մեզի յիշեցնելու թէ՛ ի տես մեր վայելած անթիւ եւ անհամար օրհնութիւններուն՝ մենք ալ մեր հերթին կրնանք փոքր կամ մեծ ծառայութիւններ մատուցանելով՝ մեր երախտագիտութիւնը յայտնել թէ՛ Աստուծոյ եւ թէ՛ մարդոց:

Տարեկից Երկու Մտաւորականներու

Շարունակուած էջ 13-էն

Ազատեանի գուսպ եւ բնորոշիչ գրութիւնները դաստիարակ եւ խմբագրապետ, վարժարաններու Տնօրէն Պր. Ժիրայր Դանիէլեանի մասին, եւ վիզէն Աղղարեանի շատ յարգալից եւ դաստիարակիչ ընծայականը առաջնակարգ մատենագէտին վերաբերմամբ:

Մեր այս համառօտ յարգանքի արտայայտութիւնը ոչ մէկուն եւ ոչ միւսին կը հասնի արդարեւ: Պարգապէս տողատակ մըն է որ կ'աւելցնենք:

Եկաւ ու հասաւ մակագրուած օրինակ մը Մարգարէտ Մարկոսեանի «Քաղաքներու Կախարդանքը» Ա մաս: Հայ կեանքի իրականութիւնը ճշդող եւ ճշող հիւանդութիւնները կանխատեսող Մարգարէտ կը գրէ երգիծական ամենաջերմ ոճով տալով դարման մը եղածին ու վերիպածին մասին Պոստոնի իր տան մէջ: Բարեկամներ կը հաւաքուին ու հաստատ եւ կամ թափանցիկ, երբեմն թափփած կերպով գիրար կը հասկնան, այսինքն չեն հասկնար, կը խճճեն գիրար տալու համար եզրափակիչ «որոշումներ» միշտ հայեացքին ներքեւ գրքի հեղինակին՝ Դոկտոր Մարգարէտ Մարկոսեանի:

«Ձախող Ձեռնարկ» կոչուած գլուխը բանաստեղծուհի Սիլվա Կապուտիկեանի այցելութեան առիթով հիւրասիրութեան ընթացքին կը պատահէր, առաջին ակհարկով բնականաբար իբր այդպիսին կ'ընկալէ ընթերցողը մինչեւ այնտեղ ուր ամէն ինչ կարգին

եղած, կոկիկ յայտագրի աւարտին, կին մը կը բողբէ թէ «ձեռնարկը ձախող էր» որովհետեւ իր տղուն յայտագրին մէջ արտասանելու բաժին չէր տրուած: Ահա Մարգարէտին իրական պատմութեան մին, աչքին առջեւ պատահած կենդանի երգիծանք: Նման դիպուածներ շատ են հատորին մէջ երբեմն շատ թափանցիկ նոյնիսկ:

Պր. Դանիէլեան ձեռնարկած է թերթերու խմբագրութեանց «Շիրակ» եւ ապա «Կամար» պարբերաթերթերու: Ստանձնած է դժուարին եւ պատասխանատու տնօրէնի պաշտօնը միացեալ երկու Յովակիմեան-Դարուհի Յակոբեան երկրորդական վարժարաններուն, յաջորդելով մեր օրերու Պր. Արա Թօփեանի անհաւասարելի տնօրէնութեան: Դանիէլեան պատուաւոր կերպով կատարեց ուսուցչապետի իր պարտքը, մինչեւ իսկ Անթիլիասի Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան հասցնելով իր մատենագիտական մեծ վաստակը: Դժբախտաբար յանկարծական վնաս կրեց եւ աչքերուն լոյսը կորսնցուց Պէյրութի ահեղ պայթուածին հետեւանքով եւ Պոսթոն փոխադրուելով դարմանումի ենթարկուեցաւ: Սակայն ափսոս հոյակապ հայասէր եւ հայագէտ Ժիրայր կեանքէ հեռացաւ:

Բոլորիս համար այս երկու մեծանուն եւ սակայն ամենախոնարհ հայորդիներուն կորուստը համազգային է անտարակոյս: Կաղօթենք իրենց հանգիստին համար ընդ հովանեաւ ամենագութ Տիրոջ արքայութեան երկնային լոյսերուն:

Եւրո-2024. Հայաստանի Կորսնցուց Յաղթանակի Առիթը՝ Կալէսի Դէմ

Ֆուտպոլի Եւրո-2024-ի ընտրական մրցաշարի նախավերջին հանգրուանին Հայաստանի հաւաքականը Երեւանի Վազգէն Սարգսեանի անուան «Հանրապետական» մարզադաշտին վրայ ընդունեց Կալէսի (Ուեյր) հաւաքականին եւ յաղթանակի հասնելու առիթը կորսնցուց արձանագրեց յաւասար՝ 1:1 արդիւնք:

5-րդ վայրկեանին աչքի ինկաւ Սէուտեան «Ալ Ֆաթէհի» կիսապաշտպան Լուկաս Սելարայեանը առաջ մղեց Հայաստանի հաւաքականին:

Առաջին խաղակէսի աւելացուած երկրորդ վայրկեանին անկիւնայինէն յետոյ գոլիի հարուածով սեփական բերդը գրաւեց Հայաստանի հաւաքականի եւ Մոսկուայի «Լոքոմոթիվի» պաշտպան Նալիր Թիկիդեանը:

Հայաստանի հաւաքականը 19 կողային հնարաւորութիւն ստեղծեց, սակայն բերդին կատարեց 2 հարուած:

Երկրորդ խաղակէսին Հայաստանի հաւաքականի աւագ, պաշտպան Վարազդատ Հարոյեանը 5-րդ դեղին քարտը ստացաւ եւ Եւրո-2024-ի ընտրական վերջին խաղին՝ Խրուսթիայի խումբի դէմ պիտի չի կրնայ մասնակցիլ:

Խումբակի առաջատարը Թուրքիայի խումբն է, որը 7 խաղի ընթացքին վաստակած է 16 կէտ եւ նուաճած է եզրափակիչ փուլի ուղեգիրը:

Սպանիան Յաղթեց Վրաստանին, Փորթուկալիան՝ Իսլանտիային

Եւրո-2024-ի ընտրական մրցաշարին վերջին հանգրուանի հանդիպումները կատարեցին Ա եւ Ե խմբերուն մէջ ընդգրկուած խումբերը: Վերջին հանգրուանը մրցաշարային աղիւսակի տեսանկիւնէն մարզական նշանակութիւն չունէր այս խումբերուն համար:

Սպանիոյ հաւաքականը 3:1 արդիւնքով յաղթեց Վրաստանին, Սկովտիան ու Նորվեգիան խաղցան հաւասար՝ 3:3:

Ա խումբէն ուղեգիրները նուաճած են Սպանիան ու Սկովտիան:

Ե խումբին մէջ ֆորթուկալիան 10-րդ յաղթանակը արձանագրեց՝ 2:0 արդիւնքով առաւելութեան հասնելով Իսլանտիայի նկատմամբ:

Պոնտիա եւ Հերցեգովինան 1:2 պարտուեցաւ Սլովաքիային:

Ե խումբէն եզրափակիչ փուլի ուղեգիրները նուաճած են Փորթուկալիան ու Սլովաքիան:

Սերպիան Նուաճեց Եզրափակիչ Փուլի Ուղեգիր

Ֆուտպոլի Սերպիայի հաւաքականը նուաճեց Եւրո-2024-ի եզրափակիչ փուլի ուղեգիրը: Ընտրական մրցաշարի վերջին հանգրուանին սերպերը 2:2 արդիւնքով հաւասարութեամբ աւարտեցին հանդիպումը պոլիարացիներու հետ եւ Ե խումբէն 14 կէտով գրաւեցին երկրորդ տեղը:

Երրորդ տեղը գտնուող Մոնթենեգրոն 1:3 արդիւնքով պարտուեցաւ հունկարացիներէն, որոնք նախորդ հանգրուանին նուաճած էին ուղեգիրը:

Հոլանտան, Ռումանիան Եւ Զուիցերիան Հասան Եզրափակիչ Փուլ

Ֆուտպոլի Հոլանտայի, Ռումանիայի եւ Զուիցերիայի հաւաքականները նուաճեցին Եւրո-2024-ի եզրափակիչ փուլի ուղեգիրները:

Ընտրական մրցաշարի նախավերջին հանգրուանին Հոլանտայի հաւաքականը 1:0 արդիւնքով պարտութեան մատնեց իտալացիներուն եւ Ե խումբին մէջ 15 կէտով ապահովեց երկրորդ տեղը:

Ի խումբին մէջ Ռումանիայի հաւաքականը 2:1 արդիւնքով պարտութեան մատնեց իսրայէլցիներուն եւ 19 կէտով կը գլխաւորէ մրցաշարային աղիւսակը:

Զուիցերիան 1:1 արդիւնքով հաւասար խաղցաւ Քոսովոյի հետ եւ 17 կէտով երկրորդ տեղը կը գրաւէ: Երրորդ տեղը գտնուող Իսրայէլը ետ է 5 կէտ:

Ալեքսանտրա Գրիգորեանը Եւ Գոռ Սահակեանը Երիտասարդական Աշխարհի Ախոյեաններ

Հայաստանի ներկայացուցիչ Ալեքսանտրա Գրիգորեանը նուաճեց ծանրամարտի աշխարհի երիտասարդական (մինչեւ 20 տարեկան) առաջնութեան ախոյեանի տիտղոսը:

Մեքսիքոյի Կուաուալախարա քաղաքին մէջ տեղի ունեցող առաջնութեան 55 քկ ծանրութեան մէջ Ալեքսանտրա Գրիգորեանը երկամարտին հաւաքեց 188 քկ (81+107):

Ալեքսանտրա Գրիգորեանը նաեւ փոքր ոսկէ մետալ նուաճեց հրում վարժութեան մէջ:

67 քկ ծանրութեան մէջ Գոռ Սահակեանը երկամարտի 305 քկ արդիւնքով նուաճեց ոսկի մետալ:

Մ-22 Եւ Ռուսլան Ասլիկեանը Նուաճեց Ոսկէ Մետալ

Մոնթենեգրոյի Պուտուա քաղաքին մէջ կատարուող բունցքամարտի Եւրոպայի մինչեւ 22 տարեկաններու առաջնութեան Հայաստանի ներկայացուցիչ Ռուսլան Ասլիկեանը նուաճեց ախոյեանի տիտղոսը:

57 քկ ծանրութեան կարգի եզրափակիչին Ռուսլան Ասլիկեանը 4:1 արդիւնքով պարտութեան մատնեց ատրպէյճանցի Ագրակ Պապիրովին:

51 քկ ծանրութեան մէջ Ռուստոլֆ Գարբոյեանը եզրափակիչին պարտուեցաւ ատրպէյճանցի Նիշլաթ Հուսէյնովին եւ բաւարարուեցաւ արծաթէ մետալով:

Կանանց 60 քկ ծանրութեան կարգին ոսկի մետալ նուաճեց էլիդա Քոչարեանը:

Սոնա Յարութիւնեանը (63 քկ), էրիկ Իսրայէլեանը (60 քկ) եւ Ռաֆայէլ Յովհաննիսեանը (86 քկ) բաւարարուած էին պրոնզէ մետալներով:

ԱԱ-2026. Արժանթինի Եւ Պրագիլի Պարտութիւնները

Աշխարհի ախոյեան Արժանթինի հաւաքականը առաջին պարտութիւնը կրեց 2026թ. աշխարհի առաջնութեան ընտրական մրցաշարին:

Լիոնել Սկալոնիի գլխաւորած խումբը Պուէնոս Այրեսի մէջ 5-րդ հանգրուանի խաղին ընդունեց Ուրուկուէյի խումբին, որ առաւելութեան հասաւ 2:0 արդիւնքով:

Արժանթինի հաւաքականի աւագ Լիոնել Մեսին մասնակցեցաւ ամբողջ հանդիպումին:

Արժանթին 12 կէտով կը գլխաւորէ մրցաշարային աղիւսակը: Ուրուկուէյը 10 կէտով երկրորդն է:

Երկրորդ պարտութիւնը կրեց Պրագիլի հաւաքականը, որ հիւրընկալուեցաւ Գոլոմպիային:

Սփապէն Գերագանցած Է Մեսիի, Ռոնալտուի Եւ Նեյմարի Մրցանիշները

Ֆրանսայի ախոյեան ՊՍԺ-ի եւ աշխարհի փոխախոյեան Ֆրանսայի հաւաքականի յարձակող Կիլիան Մփապէն Եւրո-2024-ի ընտրական մրցաշարի նախավերջին հանգրուանին Զիլպրալթարին դէմ նշանակած երեք կոլերուն շնորհիւ իր մարզական կեանքին մէջ կոլերու քանակը հասցուցած է 300-ի:

Ան այդ ցուցանիշին հասած է 24 տարեկանին՝ զերգանցելով արժենթինացի Լիոնել Մեսիի, փորթուկալացի Կրիշտիանու Ռոնալտուի եւ պրագիլցի Նեյմարի անձնական տարիքային մրցանիշները: Անոնք 300 կոլին հասած էին 25 տարեկան դառնալէ յետոյ: